

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3133/2017. (VI. 8.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	778
3134/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	787
3135/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	791
3136/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	795
3137/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	799
3138/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	802
3139/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	805
3140/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	808
3141/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	811
3142/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	814
3143/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	817
3144/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	820
3145/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	823
3146/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	826
3147/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	829
3148/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	833
3149/2017. (VI. 8.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	838

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3133/2017. (VI. 8.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.35.101/2016/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtója a jogi képviselő (dr. Horváth Z. Péter Ügyvédi Iroda, 1055 Budapest, Szalay u. 3., I. emelet 1. ajtó) útján eljáró gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó). Az indítványozónál a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) Veszprém Megyei Adóigazgatóságának Kiemelt Adóalanyok Ellenőrzési Osztálya a 2010–2011. évekre vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló, valamennyi adónemre és költségvetési támogatásra kiterjedő ellenőrzést folytatott le. Az ellenőrzés eredményeképpen 2013. szeptember 18-án kelt határozatában (a továbbiakban: alaphatározat) 3000 Ft adókülönbötet állapított meg, egyúttal 1 000 Ft adóbírsággal és 300 000 Ft mulasztási bírsággal sújtotta az indítványozót. E határozat 2013. október 25-én jogerőre emelkedett.
- [2] A NAV Közép-Dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága (a továbbiakban: felüellenőrzési hatóság) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 116. § (1) b) pontja alapján felüellenőrzést végzett az indítványozónál, melynek eredményeképpen 2014. július 31-én kelt határozatában (a továbbiakban: felüellenőrzési határozat) megváltoztatta az alaphatározatot, és – általános forgalmi adó, illetve társasági adó adónemben – összesen 95 679 000 Ft adóhiányt állapított meg, az indítványozót ez alapján 47 840 000 Ft adóbírsággal sújtotta, továbbá 29 640 000 Ft késedelmi pótlékot állapított meg. A felüellenőrzési határozat indokolása szerint az indítványozó részt vett különböző ingatlanok adásvételében, melyek három városban: Veszprémben, Dombóváron, illetve Budapesten (Soroksáron) helyezkednek el. Ezen adásvételek érdekében megbízási szerződés alapján közvetítői tevékenységgel és potenciális vevők felkutatásával bízott meg egy Kft-t. A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Taotv.) 4. § 23. pont c) alpontja alapján az indítványozó, valamint a Kft. kapcsolt vállalkozások, ugyanis ügyvezetőjük személye azonos, és e személynek, illetve a revízió idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 685. § b) pontja szerinti közeli hozzátartozóinak együttesen többségi befolyása volt e gazdasági társaságokban a tárgyi időszak folyamán. A megbízási szerződések megkötésére nem volt reális gazdasági indok, hiszen azok alapján a megbízott Kft. ügyvezetője járt el személyesen, aki egyúttal az indítványozó ügyvezetője is. Az indítványozó továbbá a teljesítésigazolásokon és a megbízási díj kifizetéséről kiállított számlákon túlmenően nem tudta dokumentumokkal bizonyítani a megbízási szerződések alapján végzett tevékenységeket. A felüellenőrzési hatóság megállapította emellett, hogy az indítványozó letéti szerződést kötött egy másik Kft-vel, és ez a szerződés szintén színlelt, ugyanis kizárólag arra irányult, hogy az indítványozó a társaságiadó-alapját csökkentse általa. Az adóhatóság mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az

indítványozó által megkötött szerződések színlelt szerződések, azok kizárólagos célja az adóelőny megszerzése volt, mögöttük azonban valós teljesítés nem állt. Az adóelőny nem érvényesíthető, tekintettel a Taotv. 1. § (2) bekezdésében foglalt elvi rendelkezésre, illetve az Art. és a Taotv. egyéb, irányadó előírásaira.

- [3] Az indítványozó beadványaiban több ponton támadta a felüellenőrzési határozat megállapításait: kifogásolta azt az adóhatósági megállapítást, amely szerint az ügyben érintett cégek a Kft. ügyvezetőjének befolyása alatt álltak; vitatta azt, hogy a megbízási szerződések alapján nem történt valós teljesítést; vitatta a felüellenőrzési határozat számításait; továbbá sérelmezte, hogy a felüellenőrzési határozatban a felüellenőrzési hatóság az ügyvezető magánszemély terhére is adókötelezettséget állapított meg, holott a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló eljárás alanya az indítványozó gazdasági társaság volt; végül sérelmezte azt is, hogy a felüellenőrzési hatóság adóhiányt állapított meg nála, holott a szerződő partnerei esetében nem vitatta az ügylet valódiságát. Ezt a fellebbezést a NAV elnöke 2014. október 6-án kelt határozatával elutasította, melyben egyetértett a felüellenőrzési határozat ténymegállapításaival és következtetéseivel.
- [4] Az indítványozó a másodfokú adóhatósági határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelemmel fordult a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz. Kérelmében megismételte a fellebbezési kérelmében foglaltakat. Továbbá hivatkozott az Art. 142. § (1) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom adóhatóság általi megsértésére. Ezt az állítást arra alapította, hogy ő az alaphatározat rendelkezéseinek az abban megállapított fizetési kötelezettségek teljesítésével eleget tett 2013. szeptember 23-án, amelynek következtében az alaphatározat jogerőre emelkedett. Ehhez képest a felüellenőrzési határozatot 2014. október 22-én vette kézhez. Ez ellentétes az Art. 142. § (1) bekezdésével, mely a korábbi eljárásban hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül teszi csak lehetővé a határozat rendelkezéseinek az adózó terhére történő módosítását. Az indítványozó az Art. 97. § (6) bekezdésére támaszkodva sérelmezte azt is, hogy a felüellenőrzési hatóság nem vette figyelembe az adózó javára szolgáló tényeket, továbbá sem a felüellenőrzési, sem a másodfokú határozatból nem tűnik ki a hatósági mérlegelés, mely a rendelkező részben foglalt eredményekhez vezetett. A felüellenőrzési hatóság az Art. 1. § (7) bekezdését sértő módon minősített át polgári jogi szerződéseket, továbbá az Art. 2. § (1) bekezdésével ellentétesen állapította meg azt, hogy az érintett szerződések kizárólag az adóelőny megszerzésére irányulnak, ezt a jogsértő állapotot pedig a másodfokú adóhatóság fenntartotta. Végül az indítványozó sérelmezte az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján azt is, hogy a benne foglaltakkal ellentétben az eljárás hatóságok meghagyták az alaphatározat megállapításait, ebből kifolyólag az nem lehet sem szakszerűtlen, sem pedig törvénysértő, ez esetben viszont kérdéses, volt-e jogalapja a felüellenőrzés elrendelésének.
- [5] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. október 21-én kelt ítéletével elutasította az indítványozó keresetét. Rámutatott arra, hogy az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján a NAV elnökének diszkrecionális jogköre az elrendelés, ezért az arra okot adó körülmények, események irrelevánsak. A súlyosítási tilalommal kapcsolatban a bíróság arra mutatott rá, hogy az alaphatározatban foglaltak szerinti eljárás nem érinti annak jogerejét: az Art. 136. § (4) bekezdése alapján a fellebbezésre 30 nap állt rendelkezésre, az indítványozó pedig nem mondott le a fellebbezésről – a rendelkező részben foglaltak szerinti eljárás nem értelmezhető a fellebbezésről való lemondásnak –, így – tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvénynek (a továbbiakban: Ket.) a határidők számítására vonatkozó 65. § (1) és (3) bekezdéseire is – az alaphatározat 2013. október 25-én emelkedett jogerőre. A bíróság nem értett egyet azzal sem, hogy hiányzott az alaphatározat megváltoztatásának tény- és jogalapja: igaz, hogy új tény megállapítására nem került sor, a felüellenőrzési hatóság azonban alaposan mérlegelte az alapeljárásban megállapított bizonyítékokat, és ennek eredményeképpen jutott az alaphatározattól eltérő következtetésre, amit a törvény lehetővé tesz, és amiről a felüellenőrzési határozat részletesen számot is ad. A bíróság nem értett egyet továbbá a szerződések átminősítésének alaptalanságával; továbbá rámutatott arra is, hogy az indítványozó szerződéses partnere vonatkozásában meghozott határozat nem tartalmazza a megbízási szerződések minősítését, mivel arra a vizsgálat nem terjedt ki, ezért nem is merül fel annak kérdése, hogy adózónként eltérően minősítette-e a felüellenőrzési hatóság ugyanazt a jogviszonyt.
- [6] Az indítványozó a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete ellen felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben a következőket sérelmezte: a felüellenőrzési hatóság változatlan tényállás mellett állapított meg eltérő jogkövetkezményeket; a felüellenőrzési hatóság a szerződések átminősítésével beavatkozott a felek szerződési autonómiájába; a felüellenőrzési hatóság ugyanazon jogviszonyt adózónként eltérően minősítette, továbbá sérült a súlyosítási tilalom Art. szerinti követelménye, ráadásul a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem tisztázta a súlyosítási határidő kezdő időpontjának ténybeli alapjait. A Kúria

a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét – lényegében az abban foglalt jogi indokokkal egyetértve – az indítványban támadott, 2016. október 12-én kelt ítéletével hatályában fenntartotta.

- [7] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapította. Álláspontja szerint az adóhatóság, illetve a bíróságok eljárása sértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság klauzuláját, melynek lényege a polgár államhatalommal szembeni védelme. Az indítványozó e klauzulából a formális jogállamiság, azon belül a jogbiztonság követelményét vezette le, melynek természetesen érvényesülnie kell a jogalkalmazás terén is. Ezen érvényesülés fontos biztosítója a jogerő intézménye, illetve annak védelme. Ezt a követelményt sértette meg ítéletében a Kúria azzal, hogy olyan adóhatósági határozatot tartott fenn hatályában, amely egy már jogerőre emelkedett határozatot (az alaphatározatot) változtatott meg az indítványozó terhére. A jogbiztonság ilyen jellegű sérelmére nem mutatható ki alkotmányos indok.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben az indítványozó az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEB, *Monnell és Morris kontra Egyesült Királyság* (9562/81; 9818/82) 1987. március 2. ügyben hozott ítéletére támaszkodva érvelt úgy, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog esetleges sérülése kizárólag a teljes eljárás vonatkozásában állapítható meg, ami „minden eljárási lépcsőfok kumulatív analízisét” jelent. Az indítványozó utalt továbbá a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát kibontó 6/1998. (III. 11.) AB határozat azon megállapítására, hogy a *fair trial* mint eljárási minőség megítélése csak az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével történhet. Mindebből következően a Kúriának észlelnie kellett volna a hatósági eljárás tisztességtelenségét, és orvosolnia az indítványozó emiatt keletkező sérelmét, a Kúria azonban ezt elmulasztotta, sőt, tovább súlyosította a helyzetet, és az ítélete nem felel meg az „egyértelműség és világosság” követelményeinek.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvénynek az indítvány által érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [10] 2. A régi Ptk.-nak az indítvány által érintett rendelkezése:

„685. § E törvény alkalmazásában

[...]

b) közeli hozzátartozók: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; hozzátartozó továbbá: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa;”

- [11] 3. A Taotv.-nek az indítvány által érintett rendelkezései:

„1. § (2) Az adókötelezettséget, az adót befolyásoló, annak csökkenését eredményező szabály, adóelőny (adómentesség, adókedvezmény) annyiban alkalmazható, illetőleg érvényesíthető, amennyiben az annak alapjául szolgáló jogügylet, más hasonló cselekmény tartalma megvalósítja a szabály, az adóelőny célját. Az alkalmazhatóságot, illetőleg az érvényesíthetőséget annak kell bizonyítania, akinek az érdekében áll. Ha a jogügylet tartalma alapján az állapítható meg, hogy annak fő célja adóelőny az egyik fél vagy a felek számára, akkor a jogügylet alapján elszámolt költség, ráfordítás, nem minősül a vállalkozás érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak, illetve adóelőny nem érvényesíthető.”

„4. § 23. kapcsolt vállalkozás:

c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,”

[12] 4. Az Art.-nek az indítvány által érintett rendelkezései:

„1. § (2) Az adózó és az adóhatóság e törvénynek és más törvényeknek megfelelően gyakorolhatja jogait és teljesíti kötelezettségeit. Ha a törvény az adóhatóságot mérlegelésre jogosítja fel, azt csak a felhatalmazás céljának megfelelően, a törvényes keretek között gyakorolhatja.”

„2. § (1) Az adójogviszonyokban a jogokat rendeltetésszerűen kell gyakorolni. Az adótörvények alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan szerződés vagy más jogügylet, amelynek célja az adótörvényben foglalt rendelkezések megkerülése.”

„116. § (1) Az adómegállapításhoz való jog elévülésének határidején belül az adóhatóság az ellenőrzéssel lezárt bevallási időszak, illetve e törvényben előírt feltételek fennállása esetén az állami garancia beváltása iránti kérelem tekintetében ismételt ellenőrzést folytathat le, ha

[...]

b) az állami adó- és vámhatóság vezetője erre utasítást ad, amely alapján a felettes adóhatóság ellenőrzi a korábban lefolytatott ellenőrzés szakszerűségét és törvényességét,”

„142. § (1) Ha a korábbi ellenőrzés eredményeként határozatot hoztak, a határozat jogerőre emelkedésétől, ha pedig az ellenőrzés hatósági eljárás megindítása nélkül befejeződött, a befejezéstől számított egy éven túl olyan új határozat, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját és összegét az adózó terhére változtatja meg, még akkor sem hozható, ha az alapeljárásban hozott határozatot a felettes adóhatóság megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el, vagy a határozatot az elsőfokú adóhatóság visszavonta.”

III.

[13] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[14] 1. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e a törvényben foglalt befogadási feltételeknek, és így alkalmas-e az érdemi elbírálásra. E vizsgálat során az alábbi következtetésekre jutott.

[15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mely feltételek teljesülése esetén tekinthető határozottnak a kérelem. Ezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét, valamint az indítványozói jogosultságát megalapozó alaptörvényi és törvényi (Abtv.-beli) előírásokat [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Megnevezte az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és pontosan meghatározta, mely bírói döntést tartja azokkal ellentétesnek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Nevesítette az Alaptörvény azon rendelkezéseit, amelyek megítélése szerint sérültek az egyedi ügy során [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont], és előterjesztett indokolást arra nézve, miért tartják ellentétesnek a kifogásolt bírói döntéseket az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó kifejezetten kérte a Kúria támadott ítéletének megsemmisítését, ezért teljesül a kifejezett kérelem követelménye is [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[16] Az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatósága vonatkozásában az Alkotmánybíróságnak a következőket kell vizsgálnia: a panaszt, az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen irányul-e, azt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet nyújtotta-e be, a támadott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti-e [Abtv. 27. § a) pont], továbbá biztosítva volt-e az indítványozó számára a jogorvoslati lehetőség, illetve a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette-e [Abtv. 27. § b) pont].

- [17] Az indítványozó az adóhatósági eljárásban adózóként, az azt követő perben felperesként vett részt, ezért érintettsége kétségtelenül megállapítható.
- [18] A Kúria felülvizsgálati ítélete az ügy érdemében, a felhívott jogszabályok helyes alkalmazása, illetve a megállapított tényállás alapján levont jogi következtetések helyessége tárgyában született.
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság követelményére csak kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapítani, mindenképp a visszaható hatály tilalmának, illetve a kellő felkészülési idő követelményének sérelme esetén {először: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]; újabban: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [10]}. A jelen indítványban az indítványozó a felsoroltak egyikére sem hivatkozott, ezért az Alaptörvény B) cikke vonatkozásában nincs helye a panasz vizsgálatának. Ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kétségtelenül az Alaptörvényben biztosított jognak minősül, sérelmének vizsgálatára az alkotmányjogi panasz elbírálása keretében van lehetőség.
- [20] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette: a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati utakat igénybe vette, továbbá felülvizsgálati kérelmet is benyújtott a Kúriához.
- [21] Az indítványozó a Kúria ítéletét 2016. november 18-án vette kézhez, majd az alkotmányjogi panaszt 2017. január 10-én adta postára, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt hatvan napos határidőn belül.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett az Abtv. 29. §-ából fakadó követelmény teljesülését, melynek értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ennek kapcsán az alábbiakra mutat rá.
- [23] Az indítványozó a jogerő sérelmét nevezte meg panaszának egyik alapjaként. Az állami szervek döntéseinek – a törvény keretei között rögzített – megtámadhatatlansága, illetve megváltoztathatatlansága a jogállamiság fontos kritériuma, hiszen a jog kiszámíthatósága érdekében fontos biztosítani azt, hogy az eljárásban érintett személyek jogait, illetve kötelezettségeit bizonyos feltételek beállását követően ne lehessen utólag – különösen az érintett személyek terhére – megváltoztatni. Az Alkotmánybíróság a jogerő intézményét elsősorban a jogállamiság követelményével összefüggésben tárgyalta, azonban újabb gyakorlatában kapcsolatba hozta a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, azon belül a bírósághoz fordulás alapjogával is {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [81]}. Ily módon az Alkotmánybíróság megnyitotta annak lehetőségét, hogy a jogerő áttörésének alkotmányossága akár alkotmányjogi panasz keretei között is vizsgálhatóvá váljon. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság mindeddig csak a bírósági ítéletek jogerejének sérthetlenségét, illetve áttörhetőségét vizsgálta. Mind a tételes eljárásjog, mind az eljárásjog-tudomány megkülönbözteti a bírósági ítéletek, illetve a közigazgatási határozatok jogerejét a kétféle eljárás eltérő rendeltetése miatt. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés ezért annak meghatározása, hogy a közigazgatási határozatok jogerejéhez milyen alkotmányossági kritériumok kapcsolódnak. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ának teljesülését is megállapította.

IV.

- [24] 1. Az indítvány fő állítása arra irányult, hogy a felüellenőrzés intézménye sérti a jogerő követelményét. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben szükségesnek látta az egyedi ügy alapjául szolgáló szabályozási környezet megismerését, ezért mindenképp a felüellenőrzésnek az adóhatósági eljárásban elfoglalt helyét, illetve szabályozását tekintette át.
- [25] Az Art. 115. § (1) bekezdése négy jogcímen biztosít lehetőséget arra, hogy az adóhatóság az ellenőrzéssel lezárt bevallási időszak tekintetében ismételt ellenőrzést folytathat le. E jogcímek egyike [Art. 115. § (1) bekezdés d) pont] a felüellenőrzés, amely elrendelésének részletes feltételei az Art. 116. § (1) bekezdésében található. Az Art. 116. § (1) bekezdés a) pontja esetében a felüellenőrzést az adópolitikáért felelős miniszter vagy az Állami Számvevőszék elnöke rendelheti el (továbbá helyi adó esetében az önkormányzati képviselő-testület határozata rendelheti el felüellenőrzést); egyébként az elrendelésre az állami adó- és vámhatóság vezetője jogosult. Az Art. 116. § (1) bekezdés c) és d) pontjai az állami adó- és vámhatóság vezetőjének utasítása mellett konjunktív feltételként írja elő valamely új, az ellenőrzés eredményét befolyásoló körülmény (az Art. fogalmazásában: „új tény, adat, bizonyíték”, illetve „új tény, körülmény”) észlelését, felmerülését is. Az Art. 116. § (1) bekezdésének a) és b) pontjában a felüellenőrzés elrendelésére jogosult szervezet, személyt teljes diszkréció illeti meg ebben az elhatározásában. A jelen alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló egyedi ügyben

- a felüellenőrzés elrendelésének jogalapjául szolgáló 116. § (1) bekezdés *b*) pontja mindemellett annyival egészül ki, hogy a felüellenőrzés a korábban lefolytatott eljárás szakszerűségére, illetve törvényességére irányulhat.
- [26] A felüellenőrzési eljáráshoz az Art. alapján két fontos határidő kapcsolódik. Egyrészt a törvény 116. § (1) bekezdése értelmében a felüellenőrzés az adómegállapításhoz való jog elévülési idején belül rendelhető el – az Art. 164. § (4) bekezdése szerint ez az idő annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év, amelyben az adóról bevallást, bejelentést kellett volna tenni, illetve bevallás, bejelentés hiányában az adót meg kellett volna fizetni. Másrészt az Art. 142. § (1) bekezdése kimondja – egyebek között –, hogy ha a korábbi ellenőrzés eredményeként határozatot hoztak, a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven túl olyan új határozat, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját és összegét az adózó terhére változtatja meg, még akkor sem hozható, ha az alapeljárásban hozott határozatot a felettes adóhatóság megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el, vagy a határozatot az elsőfokú adóhatóság visszavonta.
- [27] Az Art. 116. § (2) bekezdése azt mondja ki, hogy a felüellenőrzést kizárólag a felettes adóhatóság alkalmazásában álló adóellenőr (az önkormányzat költségvetését megillető adók tekintetében az önkormányzat képviselő-testülete által kijelölt bizottság) végezheti. A 116. § (5) bekezdés a felüellenőrzés megállapításairól hozott határozat ellen fellebbezésre ad lehetőséget. A fellebbezést a jelen ügy felüellenőrzési határozatának meghozatalakor az állami adó- és vámhatóság vezetőjéhez, illetőleg a kormányhivatalhoz kellett intézni (a hatályos szabályozás szerint a fellebbezést az állami adó- és vámhivatal vezetője helyett az adópolitikáért felelős miniszterhez kell intézni). A 116. § (6) bekezdése lehetőséget ad – törvénysértésre hivatkozással – a fellebbezés nyomán hozott határozat bírósági keresettel való megtámadására.
- [28] 2. Az Alkotmánybíróság a következőkben a támadott bírói döntés alkotmányjogi értékelésének céljából a jogerő fogalmára, valamint annak az Alkotmánybíróság gyakorlatában való megítélésére tért ki.
- [29] A jogerő intézménye – alapvetően a jogállamiság követelményéből eredeztethetően – annak biztosítékát szolgálja, hogy valamely jogalkalmazó szerv döntése véglegessé váljon, vagyis a benne foglalt rendelkezések végrehajthatók legyenek, az ne legyen megtámadható rendes jogorvoslattal és a benne eldöntött tény- és jogkérdések ne – avagy csak szigorú kivételek alapján – válhassanak újabb vita tárgyává. Az a közérdek nyilvánul meg benne, hogy a jogviszonyok idővel lezártnak minősüljenek, és azok védve legyenek mindennemű beavatkozástól. Erre egyrészt azért van szükség, hogy a jogvitában érintett személyek viszonyai ne maradjanak függő helyzetben, másrészt pedig azért, hogy az eldöntött kérdés utólag ne legyen módosítható.
- [30] Az Alkotmánybíróság már fennállásának első éveiben alkotmányjogi jelentőséggel ruházta fel a jogerőt, melyet az anyagi igazságosság és a jogbiztonság követelményeit összhangba hozó intézményként jellemzett, továbbá rámutatott arra: alapvető alkotmányos érdek fűződik a jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához. A jogállamiság lényeges elemének nevezte azt is, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes jogorvoslattal (fellebbezéssel), milyen feltételek mellett van lehetőség a jogerős határozat rendkívüli jogorvoslattal történő megtámadására, illetve mikor következik be az az állapot, amikor már a jogerős határozat semmilyen jogorvoslattal nem támadható.
- [31] Ezt az álláspontot az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követő gyakorlatában is következetesen fenntartotta. Ennek során megerősítette az anyagi igazságosság és a jogbiztonság viszonyáról írottakat, továbbra is fenntartva a jogbiztonság elsődlegességét. Mindemellett hangsúlyozta, hogy a jogerő „áttörhető, ennek módját, formáit és feltételeit pedig a törvénynek úgy kell szabályoznia, hogy a jogerő feloldásával okozott sérelem és az anyagi igazság teljesebb érvényesülése, mint elérni kívánt cél, arányban álljon egymással” {3103/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [25]}. Nem sokkal később ez az elv ismét megerősítést nyert: „a jogerő tisztelete nem abszolút és áttörhetetlen eleme a jogbiztonságnak. A lezárt jogviszonyok érinthetlenségének tilalma alól engedhető kivétel, ha a jogbiztonsággal konkuráló más alkotmányos elv elkerülhetetlenné teszi, és ezzel nem okoz céljához képest aránytalan sérelmet” {24/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [46]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából az is megállapítható, hogy a jogerő kiemelt jelentőségének egyik indoka „a bírói döntésekbe vetett közbizalom” megőrzése és erősítése, és bizonyos esetekben inkább a bírói döntés jogerejének feloldása szolgálja jobban e célt, mint a „jogi hibában, vagy tévedésben szenvedő döntés jogerejének tisztelete” {25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [32] Az Alkotmánybíróság a jogerő létjogosultságát a kezdetektől fogva a jogbiztonság követelményéből vezette le, amely a régi Alkotmány 2. § (1) bekezdése, illetve a hatályos Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti demokratikus jogállamiság egyik alapvető eleme. A jogállamiság követelményére alkotmányjogi panaszban csak kivé-

teles esetekben (a kellő felkészülési idő követelményének, valamint a visszaható hatály tilalmának sérelme esetén) lehet hivatkozni. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rögzítette azt is, hogy „a bírósághoz fordulás alapjoga részének tekinti a jogerős ítéletek hatékonyságát, a jogerő tiszteletben tartásának követelményét, mely ugyanakkor a jogállamiság elvétől elvonatkoztatottan nem értelmezhető” [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [81]]. Ebből pedig az következik, hogy a jogerő tiszteletben tartásának követelménye összefüggésben áll a jogállamiságon túl a tisztességes eljáráshoz való, Alaptörvényben biztosított joggal.

- [33] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a bírósági döntések jogerejének alkotmányossági vonatkozásait járta körül. Ez következik a bíróságoknak a jogviták elbírálásában betöltött kiemelkedő, garanciális szerepéből, illetve abból, hogy a közigazgatási határozatok törvényességéről véső soron a bíróságok döntenek [Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pont] – vagyis, amennyiben a közigazgatási hatósági eljárás ügyfele igénybe veszi a bírósági felülvizsgálati kérelem lehetőségét, akkor a közigazgatási ügyben is a bíróság mondja ki a „végső szót”. A jogerő intézményét azonban nem csak az egyes jogági – polgári és büntető – perjogok, hanem a közigazgatási eljárásjog is ismeri.
- [34] A jogerő a jogi eljárásokban három körülménnyel áll kapcsolatban. Egyrészt a jogalkalmazó szerv döntése rendes jogorvoslattal többé nem támadható (alaki jogerő). Másrészt a döntés nem változtatható meg (anyagi jogerő). Harmadrészt a döntés végrehajtható. Ezek az elemek megjelennek a bírósági és a közigazgatási határozatok esetében is. A közigazgatási, illetve a bírósági határozatok jogereje azonban különbözik egymástól, ami egyfelől a két szervtípus döntésének természetéből, másrészt a döntéseik közötti hierarchikus rendből következik. Míg a bírósági határozatok jellemzően *ex tunc* hatályúak, azaz a múltra nézve, az elbírálást megelőzően kialakult vitában adnak megoldást, addig a közigazgatási hatósági határozatok jellemzően *ex nunc* hatályúak, azaz a jövőre nézve hoznak létre valamilyen jogviszonyt. A közigazgatás törvény alá rendeltségének elvéből, illetve az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjából pedig az következik, hogy a bíróság az eljárásjog keretei között a közigazgatási határozatot megváltoztathatja, illetve hatályon kívül helyezheti.
- [35] Az eljárásjogi jogerőfogalom meghatározása a jogalkotó döntési szabadságának körébe tartozik, amelyet az Alkotmánybíróság alapvetően nem mérlegelhet felül. A hatályos magyar közigazgatási eljárási törvény, a Ket. szabályozási rendszerében a jogerő fogalma az alaki jogerőt, vagyis a megtámadhatatlanságot jelenti. Ez a Ket. 73/A. § (1) bekezdése értelmében az elsőfokú döntés vonatkozásában akkor áll be, ha az elsőfokú döntés ellen nem fellebbeztek és a fellebbezési határidő letelt, ha a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, ha a fellebbezésnek – ideértve a végzések elleni önálló fellebbezést – nincs helye, illetve ha a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta. A közigazgatási eljárásjog rendszere ugyanakkor többféle lehetőséget biztosít az akár jogerőre emelkedett közigazgatási döntés felülbírlatára. Ezek: a bírósági felülvizsgálat (Ket. 109. §), az újrafelvételi eljárás (Ket. 112. §), az Alkotmánybíróság határozata alapján indítható eljárás (Ket. 113. §), a döntés módosítása vagy visszavonása (Ket. 114. §), a felügyeleti eljárás (Ket. 115. §), valamint az ügyészi fellépés (Ket. 120. §, az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 29. §). Az Art. mint speciális jogszabály 116. §-a az adóeljárásban ismeri továbbá a jelen ügyben is alkalmazott felülellenőrzés intézményét. Ezek közül a felügyeleti eljárás és az ügyészi fellépés a Ket. szerint hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárás, és természetét tekintve a felülellenőrzés is ilyen eljárásnak tekintendő.
- [36] Kifejezetten az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti – a jelen egyedi ügyben elrendelt – felülellenőrzési eljárás célja – a felügyeleti eljáráshoz hasonlóan – az, hogy a közigazgatási eljárás törvényességének biztosítása érdekében lehetőséget biztosítson az alsó fokon eljáró közigazgatási hatóságnak a közigazgatás szervezetrendszerén belüli felügyeletére. Az Alkotmánybíróság a gyakorlatában visszatérő jelleggel rámutatott arra, hogy a jogerő, bár a jogállamiság kimagasló jelentőségű biztosítója, meghatározott esetekben áttörhető.
- [37] Az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontja értelmében a felülellenőrzés célja a korábban lefolytatott adóhatósági vizsgálat törvényességének és szakszerűségének ellenőrzése. Az Alkotmánybírósági gyakorlatában a jogerő áttörésére többnyire az anyagi igazság érvényre juttatása érdekében kerülhetett sor alkotmányosan. Az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontjának célja nem az „anyagi”, legfeljebb a „formai” igazság, a törvényesség, illetve a szakszerűség követelményének érvényre juttatása. A felülellenőrzés kétségtelenül lehetőséget biztosít a jogerőre emelkedett adóhatósági határozat, illetve az ahhoz vezető eljárás felülvizsgálatára, és ezáltal a – közigazgatási – jogerő áttörésére. Azonban a jogerő ily módon történő áttörése egyrészt garanciális korlátok közé lett szorítva: az Art. 142. § (1) bekezdése rendelkezik a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven túli súlyosítási tilalomról. Másrészt a felülellenőrzés során hozott határozattal szemben fellebbezés és – ami különösen kiemelendő – bírósági felülvizsgálat áll rendelkezésre az Art. 116. § (5) és (6) bekezdéseinek megfelelően.

- [38] 3. Az Alkotmánybíróság ezen alkotmányjogi, valamint közigazgatási jogi háttér ismeretében értékelte az indítványozónak a Kúria támadott döntésével szembeni alkotmányossági kifogásait. Ennek során az alábbi megállapításokat tette.
- [39] Az indítványozó szerint a Kúriának egyrészt „észlelnie kellett volna a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát sértő hatósági eljárást”, másrészt a felülvizsgálati eljárás során „mindent meg kellett volna tennie annak érdekében, hogy a jogsérelmet mérsékelje, vagy akár azt meg is szüntesse” (indítvány, 6. oldal). Álláspontja szerint tehát a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme már az adóhatósági eljárásban bekövetkezett, a jogorvoslati kérelmei nyomán eljáró bíróságok „csak” véglegesítették azt oly módon, hogy nem semmisítették meg „a felüellenőrzés elrendelésének jogalapját képező törvénytelenésre, szakszerűtlenségre” még csak nem is utaló felüellenőrzési határozatot (indítvány, 5. oldal).
- [40] Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában elvi jelentőséggel bontotta ki a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát, mely a 2012 előtt kialakított gyakorlatának megerősítése, és amelyhez később is következetesen tartotta magát. E határozatában egyebek között megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően a határozat törvényességét érintő lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [38]}. A jelen ügyben tehát azt kellett megvizsgálni, hogy a Kúria a felülvizsgálat keretei között számot adott-e a feleknek az ügy lényeges körülményeit érintő észrevételeiről.
- [41] Az indítványozó szerint hiányzik a Kúria felülvizsgálati ítéletéből – illetve az azt megelőző eljárás során született összes érdemi döntésből – a törvénytelenég, illetve a szakszerűtlenség magyarázata. Ezzel szemben a Kúria ítélete megerősíti a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság arra vonatkozó állásfoglalását, hogy az Art. 116. § (1) bekezdés *b*) pontja az adó- és vámhatóság vezetőjének diszkréciójába utalja a felüellenőrzés elrendelését, amely körben őt ezért indokolási kötelezettség nem terheli. Megállapítja, hogy a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság okszerűen vonta le a következtetést, miszerint a felüellenőrzési határozat, annak terjedelme és részletessége okán, kielégíti a felüellenőrzési határozat tartalmi követelményeit. Számot ad az alaphatározat jogerőre emelkedésének időpontjáról, melynek a súlyosítási tilalom alkalmazhatósága miatt fokozott jelentősége volt az ügyben. Ugyancsak foglalkozik a Kúria a rendeltetésszerű joggyakorlás értelmezésének kérdésével és a szerződések átminősítésének lehetőségével, amelye megalapozták az alkalmazott adójogi szankciókat. Emellett bemutatja a bizonyítási teher alakulását. A Kúria felülvizsgálati ítéletében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 275. § (2) és (3) bekezdései által meghatározott keretek között kellő mélységben vizsgálta meg azokat a kérdéseket, amelyeket az indítványozó a felülvizsgálati kérelemben előadott. Mindezekről a körülményekről a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete részletesen is számot ad: reagál az indítványozónak a felüellenőrzési határozat tartalmi követelményeitől való kifogásaira, kifejti, miért 2013. október 25-én emelkedett jogerőre a felüellenőrzési határozat, valamint hogy emiatt miért nincs még helye a súlyosítási tilalomnak, és jogszerűségi szempontból értékeli a felüellenőrzési határozat megállapításait. Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy a Kúria és a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egyaránt számot adnak arról, mely kereseti kérelemből volt törvényes lehetőségük érdemben dönteni. A Kúria támadott döntésének indokolása ezért nem ütközik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe, és a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete sem tartalmaz olyan elemet, amely miatt az Alaptörvény felhívott rendelkezésébe ütközne annak a Kúria általi hatályában fenntartása.
- [42] Az indítványozó szerint az Alaptörvény sérelme voltaképpen már a felüellenőrzési hatóság felüellenőrzési határozatának meghozatalával bekövetkezett. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság indokoltnak tartotta, hogy áttekintse a felüellenőrzési határozatot, illetve a másodfokú adóhatósági határozatot. Ennek során megállapította, hogy a felüellenőrzési határozat tételesen felsorolja az indítványozó mint adózó észrevételeit, és egyesével reagál is azokra. Mindeközben számot adott arról, melyek voltak azok a tények, amelyekre alapítva megváltoztatta az alaphatározatot. Kifejtésre került, hogy a felüellenőrzési eljárás során a felüellenőrzési hatóság foglalkozott a korábban lefolytatott ellenőrzéssel, a felüellenőrzést elrendelő utasítás pedig tartalmi és formai hibában nem szenved. Bemutatták, mely adatok alapján állította a felüellenőrzési hatóság, hogy a szerződések kapcsolt vállalkozások között jöttek létre. A felüellenőrzési határozat bemutatta a bizonyítékokat, amelyekből a szerződések színlelt voltára következtetett, és részletesen levezette az elért adóelőnyök mértékét. A másodfokú adóhatósági határozat hasonlóképp, részletesen áttekinti a történeti tényállást, illetve a levont jogi következtetést, valamint reagál az indítványozó észrevételeire. Az Alkotmánybíróság mindezeket látva megállapította

ta, hogy az adóhatósági határozatok is kellő mélységben számot adtak az ügy elbírálása szempontjából lényeges körülményekről, továbbá tartalmazzák az indítványozó észrevételeire adott válaszok indokait is; és nem észlelt olyan körülményt, ami olyan alapvető jogsérelemre utalna, amelynek figyelmen kívül hagyása a bíróságok részéről az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezné.

- [43] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Kúria a támadott döntés meghozatala során nem járt el az Alaptörvénybe ütköző módon, a támadott döntés nem sérti az Alaptörvénynek az indítványban hivatkozott XXVIII. cikk (1) bekezdését, ezért az indítványt elutasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/106/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3134/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 8. § (5)–(6) bekezdései, 9. §-a, 12/A. §-a, 17/A. § (1), (3)–(12) bekezdései, valamint a 36. § (6) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó képviselője útján (Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal élt az Alkotmánybíróságnál.
- [2] 1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal élt a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) [a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 249/2015. (IX. 9.) Korm. rendelettel megállapított] 8. § (5)–(6) bekezdései, a 9. §-a, 12/A. §-a, 17/A. § (1), (3)–(12) bekezdései, valamint a 36. § (6) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítása és a visszamenőleges hatályú megsemmisítése iránt. Álláspontja szerint a Vhr. kifogásolt rendelkezései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, a Q) cikk (3) bekezdése első mondatának, a T) cikk (1) bekezdés első mondatának, valamint a XII. cikk (1) bekezdésének a rendelkezéseit, ezért azok (a hatálybalépés napjára, 2015. szeptember 9-ére) visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Vhr. valamennyi általa kifogásolt rendelkezése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, mivel az nem biztosított megfelelő felkészülési időt az érintettek számára. A Vhr. támadott rendelkezései ugyanis átírták a pedagógus-minősítés megszervezésének szabályait, ugyanakkor azzal, hogy a kihirdetést követő napon léptek hatályba, a jogalkotó megsértette a megfelelő felkészülési idő biztosításának követelményét, mivel annak megismerésére és értelmezésére nem nyílt lehetőség. Utalva az Alkotmánybíróság erre vonatkozó gyakorlatára, az indítványozó kifejtette, hogy a kellő felkészülési időre a jogalkalmazónak szüksége van, mivel meg kell győződnie arról, hogy az újraszabályozás következtében keletkeztek-e új, a korábitól eltérő kötelezettségeik. Míg a jogalkalmazónak jelen esetben a kihirdetést követő napon történő hatálybalépés miatt erre kellő felkészülési idő nem állt rendelkezésére.
- [4] Az indítványozó érvelése szerint ugyanakkor a Mesterpedagógus fokozatba átsorolás előírásai azokra nézve is változtak, akik az új rendelkezések hatálybalépése előtt kerültek besorolásra ebbe a fokozatba. Álláspontja szerint ugyanis az új rendelkezések többletkövetelményeket, többletterheket állapítanak meg, melynek egyes rendelkezései – véli az indítványozó – visszamenőleges hatállyal érvényesülnek, ami a visszaható hatály tilalmának sérelme folytán szintén az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményébe ütközik. Utalt továbbá arra is, hogy a kifogásolt rendelkezések olyan időpontban léptek hatályba, amikor az iskolák már előkészítették az adott tanítási évet. Miután a Mesterpedagógus fokozatba besorolt pedagógusra vonatkozóan e szabályok új kötelezettségeket állapítottak meg, a már elkészített tantárgyfelosztás alkalmazhatatlanná vált az érintett pedagógusok számára. Az indítványozó hivatkozása szerint emiatt a kevesebb óraszám-ban tanító valamennyi pedagógus foglalkoztatását meg kellett változtatni.

- [5] Az indítványozó a Vhr. 8. § (5) és (6) bekezdései alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, ezen belül a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmának sérelmére hivatkozással állítja, érvelése szerint azok ugyanis a jogszabály-módosítást megelőzően nem tartalmaztak olyan rendelkezést, miszerint a Mesterpedagógus, illetve Kutatótanár pályázatát meg kellene újítani. A korábbi szabályozás szintén nem tartalmazott olyan rendelkezést, amely szerint, aki nem újítja meg a pályázatát, azt vissza kell sorolni, ami álláspontja szerint azok számára visszamenőleges hatályú kötelezettség, akiknek a Mesterpedagógus és a Kutatótanár fokozatba sorolása még a Vhr. hatálybalépése előtt történt. Ezzel összefüggésben hivatkozott még a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdésére.
- [6] Az indítványozó a Vhr. 8. § (5) bekezdés utolsó mondata kapcsán a normavilágosság követelményét is állította, nézete szerint ugyanis a jogszabály-szövegből nem állapítható meg, hogy az érintetteknek valójában mit kell teljesíteniük az adott fokozatba történő besorolásuk megerősítéseként.
- [7] Míg a Vhr. 9. §-a kapcsán az Alaptörvény T) cikke sérelmét arra hivatkozással állítja, hogy a minősítő vizsga és a minősítési eljárás szabályai jogon kívüli eszközökben (Útmutató) jelennek meg.
- [8] A Vhr. 12/A. és 17/A. §-ának rendelkezései az indítványozó nézete szerint egyrészt sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelményét, mivel nem világos, hogy azt milyen jogviszonyra kell értelmezni. Valamint ezek folytán sérülni véli az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozáshoz való jogot. A két rendelkezésben az indítványozó szerint keverednek a különböző foglalkoztatási jogviszonyok elemei, emellett a Ptk. 6:272. §-a szerinti visszerthes megbízással és a Ptk. 6:280. §-a szerinti ingyenes megbízással is ellentétes – állítja az indítványozó – az a szabályozás, amely a ténylegesen felmerülő, szükséges és indokolt költségeket nem fizeti meg, sértve ezzel a vállalkozáshoz való jogot is.
- [9] A Vhr. 17/A. § alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén túl az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése, valamint a Q) cikk (3) bekezdése sérelmére hivatkozással is állította. Érvelésében előadta, a konkrét szabályozás, amely oly módon alakítja át a Mesterpedagógus és a Kutatótanár fokozatba sorolt pedagógusok foglalkoztatási jogviszonyát, hogy a munkaviszonyból, illetve a közalkalmazotti jogviszonyból egy kormányrendelet „kiemeli” az említett pedagógusokat, és megbízási jogviszony alapján olyan feladatok ellátását írja elő (ellenszolgáltatás nélkül, munkaidő-kedvezmény ellenértékéért), amely nem tartozik a pedagógus munkaköri feladataiba, szintén sérti a jogbiztonság követelményét. Az indítványozó álláspontja szerint a nemzeti közneveléséről szóló 2011. évi CXCV. törvény 64. § (4) bekezdése, illetve a 94. § (4) bekezdés g) pontja nem ad felhatalmazást a Kormány számára a besorolási feltételek bővítésére, a besorolásoknak meghatározott feladatokban való részvételhez kötésére, továbbá nem teljesítés esetén a besorolás visszavonására, ezért a kifogásolt rendelkezés emiatt is sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. Egyben a kifogásolt rendelkezés folytán az Alaptörvény Q) cikk (3) bekezdése sérelmét állítja, annak kapcsán, hogy a Vhr. 17/A. §-a nem veszi figyelembe a 2009. évi LXI. törvénnyel kihirdetett Európai Szociális Charta 4. cikke szerinti, minden munkavállalót megillető méltányos díjazáshoz való jogot. Kifejtette továbbá, hogy a munkaidő-beosztásról a munkáltató dönt, valamint a munkaidőre eső időszakban a munkavállaló más munkavégzésre irányuló jogviszonyt a munkáltató tudta és beleegyezése nélkül nem létesíthet. Miután a szakértői és szaktanácsadói feladatokat munkaidőben kell elvégezni, ezért a kieső munkaerőt pótolni kell, így adott esetben nemcsak a szakértői, szaktanácsadói feladatokért járó díjazást, de a helyettesítési feladatot ellátó személy részére a rendkívüli munkavégzése után járó díjazást is a munkáltatónak kell fizetnie. Ezért a munkáltató ellenérdekű a Mesterpedagógus vagy Kutatótanár foglalkoztatásában. Álláspontja szerint a munkáltató a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 43. § (1) bekezdése alapján felmondással is élhet, amennyiben nem az előzetes írásbeli engedélyével, ellenben azonos időtartamban történik a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban a pedagógus munkavégzése, a kormányrendelet ugyanis nem kötelezheti a munkáltatót arra, hogy hozzájáruljon a munkaidőben történő azonos foglalkoztatáshoz.
- [10] A Vhr. 36. § (6) bekezdés c) pontjával összefüggésben az indítványozó önálló alkotmányjogi érvelést nem terjesztett elő, annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését a fentiekben kifejtett indokaira tekintettel kérte.
- [11] 1.2. Az Alkotmánybíróság hivatalból észlelte, hogy a Vhr. indítvánnyal támadott egyes rendelkezéseit a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 235/2016. (VII. 29.) Korm. rendelet 2016. július 30-ával módosította, ezért a módosításra tekintettel az indítványozót alkotmányjogi panaszra kiegészítésére hívta fel.

- [12] Az indítványozó kiegészített indítványában egyrészt az általa kifogásolt és a 235/2016. (VII. 29.) Korm. rendelettel módosított rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítását, és 2016. július 30. napjára történő visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérte, míg a nem módosult rendelkezésekre nézve indítványát változatlan tartalommal fenntartotta. Korábbi indokolását azzal egészítette ki, hogy a 235/2016. (VII. 29.) Korm. rendelet hatályba léptetése során szintén elmaradt a kellő felkészülési idő biztosítása, mivel „a megjelenés napja” július 29-e, míg a hatályba léptetés napja a kihirdetést követő nap volt. A kiegészített indítvány a Vhr. 8. § (5) és (6) bekezdésével összefüggésben előadta, hogy a módosításuk folytán szintén változtak a mesterpedagógus kötelezettségei: új kötelezettségként jelent meg a mesterprogram és annak bemutatási kötelezettsége, ugyanakkor a jogszabály nem tesz különbséget abból a szempontból, hogy ki, milyen időpontban került a Mesterpedagógus fokozatba. A Vhr. 9. §-ával összefüggésben az indítványozó ismételten hangsúlyozta, hogy a pedagógusokkal szemben támasztott követelmények legfontosabb elemei nem jogszabályban jelennek meg. A Vhr. 17/A. §-ának 2016. július 30-ával módosuló (8) és (9) bekezdéseivel összefüggésben kiemelte, hogy a módosulás folytán olyan időpontban változik meg a mesterpedagógus kötelezettsége, amelynek intézményi betervezése megfelelő időpontra – a tanítási év kezdetére – kellő idő hiányában nem lehetséges. Ugyanakkor a módosulás – nézete szerint – a Mesterpedagógus fokozatba besorolt pedagógus munkaköri kötelezettségeit visszamenőleges hatállyal változtatja meg.
- [13] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, mely során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [15] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított kérelmében a Vhr. 8. § (5)–(6) bekezdései, a 9. §-a, 12/A. §-a, 17/A. § (1), (3)–(12) bekezdései, valamint a 36. § (6) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérte.
- [16] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető, ha alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be az indítványozó jogséremlé, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [17] Ugyanakkor az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben már többször rámutatott, hogy „a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális (jelenvaló) sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularis*-tól.” Az Alkotmánybíróság az érintettség kritériumai kapcsán azt is megállapította, hogy „[a] személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti. [...] Ha a norma címzettje harmadik személy [...], a személyes érintettség követelménye akkor teljesül, ha az indítványozó alapjogi pozíciója és a norma között szoros kapcsolat áll fenn. [...] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése által kifejezetten nevesített közvetlenség követelménye szempontjából az a meghatározó, hogy a kifogásolt jogszabály maga érinti-e az indítványozó alapjogát. [...] Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia” {elsőször 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31], megerősítette: 3123/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [12], valamint 3018/2017. (II. 8.) végzés, Indokolás [10]}.
- [18] Az indítványozó érintettségének igazolásaként az Oktatási Hivatallal a szakértői megbízási díjra vonatkozó levelezését, továbbá egy kitöltetlen megbízási szerződést csatolt, amelyek azonban önmagukban nem szolgálnak bizonyítéknak sem a pedagógus besorolási fokozatára nézve, sem arra, hogy a megbízási szerződése nem teljesítésére tekintettel őt a besorolására vonatkozóan a Vhr. rendelkezései folytán bármilyen hátrány érte volna. Mindezek alapján pedig az elkerülhetetlenül bekövetkező jogsérelem mint az érintettség egyik lehetséges feltétele sem állapítható meg.

- [19] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz – közvetlen érintettség hiányában – nem felel meg az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételeknek, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [20] Támogatom az indítvány visszautasítását, de a többségi döntéstől eltérő indokolással. Az indítványt ugyanis egy szakszervezet nyújtotta be saját nevében – még ha hivatkozik is arra, hogy egy tagját képviseli –, és ez az alkotmányjogi panasz eljárásában megítélésem szerint elfogadhatatlan. A szakszervezet az indítványában a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény 272. § (7) bekezdésében számára biztosított érdekvédelmi képviselői jogra hivatkozik, és a vizsgálandó előkérdésnek annak kellett volna lennie az eljárásunkban, hogy a személyek alkotmányos alapjogi védelmét illetően ez az érdekvédelmi feljogosítottság kiterjed-e erre. A többségi döntés nem kívánt ezzel foglalkozni, pedig ennek eldöntése alapvető abból a szempontból, hogy az óhatatlanul politikai küzdelmekkel összefüggő érdekképviselői harcok eszközévé válhat-e az alkotmányjogi panasz és ennek alkotmánybírói eljárása. Erre voltak jelek az Alaptörvény elfogadása utáni első években 2012-től kezdődően, és ekkor az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapozva szakszervezetek és más érdekképviselői szervek nagy számban adtak be közvetlen törvény-megtámadásokat, lényegében populáris akcióvá visszaalakítva az alkotmányjogi panasz eljárását.
- [21] Most ismét megindulhatnak ezek az alkotmányos ruhába öltöztetett politikai küzdelmek a törvényhozási többséggel szemben, és ebben az alkotmánybírók és az alkotmányjogi panasz intézménye eszközzé válhat a jövőben. Ez különösen akkor áll elő, ha egy-egy szakszervezet tömbösíti a tagjai sokaságának az eseteit, és mint egy nagy csoport szószólója adja be saját nevében az alkotmányjogi panaszt. Ennek megelőzése érdekében kellett volna teljes határozottsággal kimondani a mostani döntés indokolásában, hogy a szakszervezetek munka törvénykönyvben biztosított érdekképviselői joga az alkotmánybírói panasz eljárásra nem terjed ki. Egy-egy szakszervezeti tag a saját nevében benyújtott alkotmányjogi panaszában persze segítséget kaphat az őt támogató szakszervezettől, de az nem nyújthat be saját nevében a tagokra hivatkozással alkotmányjogi panaszt. Párhuzamos indokolásomban ezt szerettem volna kiemelni, hogy legalább itt legyen nyoma ennek az álláspontnak.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/423/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3135/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.765/2016/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.92/2015/12. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítélete és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.33.122/2008/34. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Bfv.III.765/2016/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.92/2015/12. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítélete és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.33.122/2008/34. számú ítélete alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel a hivatkozott végzés, valamint ítéletek az indítvány szerint sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Jelen alkotmányjogi panasz előzményeként az Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megsemmisítette a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.16/2013/5. számú ítéletét (amely a jelen alkotmányjogi panaszban is érintett Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítéletét részben megváltoztatta, egyébként pedig azt helybenhagyta), mivel az sértette az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését. Az Abh. alapjául szolgáló ügy tényállása szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2011. szeptember 11-én kelt ítéletében az indítványozó (mint magánvádló) által indított büntetőeljárásban a vádlottat (akinek közösségi oldalán az indítványozó becsületét sértő kifejezések jelentek meg) becsületsértés vétsége miatt 3 év próbára bocsátotta. A vádlott fellebbezése folytán a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2012. november 27-én a vád tárgyává tett cselekmény minősítésének megváltoztatásával a vádlottat felmentette. A Törvényszék ezen ítéletét a magánvádló fellebbezése nyomán a Fővárosi Ítéltábla a – később az Abh. által megsemmisített – 3.Bhar.16/2013/5. számú ítéletében részben megváltoztatta, a vádlottat azonban a becsületsértés vádja alól ugyanúgy felmentette. A részbeni megváltoztatás oka az volt, hogy az Ítéltábla szerint az indítványozó ügyvédként, mint az igazságszolgáltatásban dolgozó *közszereplő* került a vádlottal kapcsolatba, amikor családügyi perben ellenérdekű félként a terhelt házastársának perbeli jogi képviselőjét látta el. A közszereplő jelleg miatt azonban túrési küszöbének is magasabbnak kell lennie, így sértő, méltatlan hangvételű kritikát is el kell viselnie. Az Ítéltábla döntése ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt, amely nyomán az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította, hogy az Ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, így azt megsemmisítette. Az Abh. kimondta ugyanis, hogy az Ítéltábla alaptörvény-ellenesen terjesztette ki a véleménynyilvánítás szabadságát, és ezzel a panaszosnak az emberi méltóság részét képező jó hírnévhez való joga indokolatlanul csorbult.
- [3] 1.2. Az Abh. döntése nyomán a Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásában hozott ítéletében mindenekelőtt rögzítette, hogy az ügyet nem aszerint vizsgálja, hogy az indítványozó közszereplőnek minősül-e vagy sem, és az Emberi Jogok Európai Bíróságának közszereplők bírálhatóságával összefüggő gyakorlatát sem veszi figyelembe döntése meghozatalakor. Ezek alapján ítéletében megállapította, hogy a vádlott nem bűnös a becsületsértés vétségében, így a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét e szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az Ítéltábla az ítélet indokolásában kiemelte, hogy a tanúként

meghallgatott személy beismerő vallomása alapján nem igazolható a vádlott bűnössége, sőt a felbujtóként való felelősség megállapításának feltételeit sem állnak fenn.

- [4] 1.3. Az indítványozó az Abh. alapján megismételt eljárásban hozott ítéletáblai döntéssel szemben felülvizsgálati indítványt nyújtott be a Kúriához, mivel álláspontja szerint a támadott ítéletáblai döntés figyelmen kívül hagyta a hatályos jogszabályokat, valamint nem vette figyelembe az Abh.-ban kimondottakat sem, azaz őt újra közszereplőnek minősítve mondta ki a vádlott becsületsértés miatti felmentését. Emellett a megállapított történeti tényállással sem értett egyet.
- [5] A Kúria végzésében érdemi vizsgálat nélkül utasította el a felülvizsgálati indítványt, mivel az nem felelt meg a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 417. § (1) bekezdésének. A Be. 417. § (1) bekezdése határozza meg ugyanis azon személyek körét, akik jogosultak felülvizsgálati indítványt előterjeszteni. E szerint a terhelt terhére csak az ügyész terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt. Mivel az indítványozó a terhelt terhére kívánta az Ítéletábla döntését megváltoztatni, így a Kúria végzésével elutasította indítványát.
- [6] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott végzés és ítélet(ek) sérti(k) az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, ezért kéri azok megsemmisítését.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ügye történetének az ismertetését követően kiemelte, hogy álláspontja szerint a Fővárosi Ítéletábla ítéletében ismételt közszereplőnek nyilvánította, ezáltal azonban szembe ment az Abh.-val, és a hatályos jogszabályokat sem vette figyelembe. Úgy véli, hogy az Ítéletábla ítéletével szemben a Kúriához előterjesztett felülvizsgálati indítványát a Kúria alaptalanul utasította el, ami véleménye szerint szintén azt támasztja alá, hogy a bíróságok mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vádlottat ne kelljen elmarasztalniuk.
- [8] 1.5. Az alkotmányjogi panasz beérkezését követően az Alkotmánybíróság főtárgya hiánypótlásra hívta fel a panaszost, mivel indítványában nem adott elő megfelelő alkotmányjogi érvelést.
- [9] Az indítványozó indítvány-kiegészítésében röviden ismertette az Abh. tartalmát, majd ezt követően előadta, hogy a Fővárosi Ítéletábla továbbra is szélesebb körű véleménynyilvánítási szabadságot engedett a vádlottnak, mint amennyit az Abh. álláspontja szerint megengedett, így az Abh.-ban megállapított alapjogsérelmet véleménye szerint a Fővárosi Ítéletábla nem orvosolta, ennek következtében megsértette az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított „*fair trial*” alapelvét. Úgy véli, az Ítéletábla a megismételt harmadfokú eljárásban részrehajló volt, és az alapjogait sértő állapotot fenntartotta.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [11] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] A Kúria végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [14] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [15] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [16] 2.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.

Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére, azonban ezen alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben nem terjesztett elő a saját maga alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást – tekintettel arra, hogy indítványában csak a bírósági döntések tartalmát kifogásolta. Mindezek alapján az indítványozó kérelme az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ ugyanis a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [17] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsősorban azt kifogásolta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az Abh. nyomán megismételt harmadfokú eljárásban nem orvosolta az őt ért alapjogsérelmet, mivel nem állapította meg a vádlott bűnösségét. Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban azért mondta ki az abban támadott Fővárosi Ítéltáblai döntés alaptörvény-ellenességét, mivel az indokolatlanul minősítette közszereplőnek az indítványozót ügyvédi tevékenysége tekintetében – és kötelezte ezáltal nagyobb tűrésre. Nem abban látta tehát az alapjogsérelmet, hogy a bíróság a vádlottat nem ítélte el becsületsértés vétsége miatt. Fontos hangsúlyozni azt is, hogy a Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásban nem minősítette az indítványozót közszereplőnek, sőt kifejezetten ennek vizsgálatát mellőzve hozta meg ítéletét, így e tekintetben az Abh.-ban megállapítottakat követte.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás vagy épp a bűnösségről való döntés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott mérlegelés ilyen felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a mérlegelés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelt jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; legutóbb lásd: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [19] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra is hivatkozott, hogy álláspontja szerint a Kúria végzése a bizonyíték arra, hogy a bíróságok nem akarják megállapítani a vádlott bűnösségét. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság fontosnak tartja felhívni a figyelmet arra, hogy a felülvizsgálati indítvány mint rendkívüli jogorvoslat, a jogalkotó döntése nyomán csak egy taxatív meghatározott indítványozói körnek nyitott, amely a felülvizsgálati indítvány rendkívüli jellegére tekintettel az Alaptörvénnyel összeegyeztethetőnek tekinthető. Erre figyelemmel megállapítható, hogy mivel a Be. 417. § (1) bekezdése, a terhelt terhére csak az ügyésznek engedi meg a felülvizsgálati indítvány előterjesztésének lehetőségét, így a Kúria döntése nem okozott az indítványozónak alapjogsérelmet.
- [20] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* valamint *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [21] Egyetértek a rendelkező résszel, az alkotmányjogi panasz visszautasításával. Az indítvány kapcsán alaposabban vizsgálni kellett volna azonban azt, hogy egyáltalán jogosult volt-e az adott indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Álláspontom szerint meg kellett volna állapítani azt, hogy a magánvádló a terheltet jogerősen felmentő ítélettel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszra már önmagában az Abtv. 27. §-ának sem felelt meg, ezért azt már emiatt vissza kellett volna utasítani.
- [22] Fenntartom álláspontomat, amit az indítványozó jelen alkotmányjogi panaszának előzményét képező alkotmányjogi panaszra kapcsán, az Alkotmánybíróság 1/2015. (I. 16.) AB határozatához fűződően már kifejtettem. Meggyőződésem, hogy senkinek sincs alkotmányos alapjoga más büntetőbíróági elítéléséhez, s így nyilván senkinek sem sérülhet alapjoga (Alaptörvényben biztosított joga) amiatt, mert a terheltet jogerősen felmentették. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének viszont törvényi előfeltétele épp az, hogy az indítványozó alapvető jog sérelmére hivatkozzon. Így pusztán amiatt, mert az állami büntetőigény érvényesítésére irányuló büntetőeljárásban a vádlottat nem ítélték el, hanem felmentették, a magánvádló az alapvető jogának sérelmére hivatkozással eleve nem jogosult a büntetőügy érdemében hozott jogerős ítéletet alkotmányjogi panasszal megtámadni.
- [23] Álláspontomat az 1/2015. (I. 16.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásomban, majd a 3090/2016. (V. 12.) AB határozathoz csatolt különvéleményemben, illetve a 3147/2016. (VII. 22.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomban már részletesen kifejtettem; indokaim megismétlése nélkül, azok alapján tartom megalapozottnak a jelen alkotmányjogi panasz visszautasítását is.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1559/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3136/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.305/2015/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 31.B.1004/2015/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Berger Eran, jogi képviselőjén keresztül (dr. Gatter László egyéni ügyvéd – 1136 Budapest, Pannónia u. 24. II/1.) 2016. december 16-án, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.305/2015/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 31.B.1004/2015/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését – az Alaptörvény számos rendelkezésének sérelmére hivatkozással – kérte. Az indítványozó egyben az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, amelyben az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel sérülni vélte az Alaptörvény több rendelkezését.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy előzménye szerint az indítványozót a Fővárosi Bíróság csalás büntette miatt 2010. szeptember 28-án jogerősen 1 évi – 2 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre, 2011. március 29-én pedig egy másik ügyben indult büntetőeljárás alapján több rendbeli befolyással üzérkedés és csalás miatt 2 évi – 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre és egymillió forint pénzmellékbüntetésre ítélte.
- [3] Az alkotmányjogi panasszal támadott elsőfokú – a Fővárosi Törvényszék által hozott – ítéletben megállapított tényállás szerint az indítványozó a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) több rendelkezése szerint is minősülő, többrendbeli befolyással üzérkedést, illetve csalást követett el. Ezek miatt őt a bíróság 3 évi szabadságvesztésre, valamint 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte, emellett pedig elrendelte a korábban felfüggesztett jogerős ítéletekben kiszabott börtönbüntetések végrehajtását, valamint 5 735 000 Ft vagyonekobzást. A kiszabott szabadságvesztésébe a Törvényszék az indítványozónak az előzetes fogvatartásban töltött idejét beszámította.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében kiemelte, hogy az indítványozó a terhére rótt elkövetéseket egy kivétellel beismerte, védekezést nem terjesztett elő, a tanúk vallomását teljes mértékben elfogadta, a bűncselekmények során hozzá jutott pénzek sorsáról azonban nem nyilatkozott. Emellett a bíróság figyelembe vette azt is, hogy a korábbi büntetőügyekben kirendelt igazságügyi elmeorvos-szakértői, valamint a pszichológus szakértői vélemény szerint az indítványozó nem kóros elmeállapotú, beszámítási képességét kizáró vagy korlátozó kóros elmeállapotban nem szenved. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az elmeorvos-szakértő kirendelésére vonatkozó védői indítványt elutasította, mivel nem merült fel olyan körülmény, ami az indítványozó beszámítási képességét megkérdőjelezhetné volna – annak ellenére, hogy az indítványozó saját elmondása szerint 2004-től egészen 2012-ig gyógyszerfüggő volt.
- [5] 1.2. Az indítványozónak, valamint védőjének az indítványozó felmentésére, illetve a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság (Fővárosi Ítéltábla) az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta – az elsőfokú bíróság által elrendelt 5 735 000 Ft vagyonekobzást ugyanis mellőzte, továbbá az előzetes fogvatartás beszámítható idejét 2014. október 30-ától rendelte megállapítani – egyebekben (így a bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés mértéke tekintetében) azonban helyben hagyta.
- [6] A fellebbezés alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában fejtette ki álláspontját. E szerint az elsőfokú bíróság a perrendtartási szabályokat megtartotta, a szükséges bizonyítékokat beszerezte, és eleget tett indo-

kolási kötelezettségének is. Megállapította azonban, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabályt sértett a vagyonekhozás elrendelésével, mivel az polgári jogi igény fedezetűl szolgál, ami azonban a Btk. szerint nem lehet vagyonekhozás tárgya. Emellett a Fellebbviteli Főügyészség észrevételezte, hogy az Igazságügyi Minisztérium által adott tájékoztatás szerint az indítványozót a tárgybeli ügygel összefüggésben külföldön vették őrizetbe (2014. október 30-án), és azt az átadásig (2014. november 13-ig), azaz magyarországi őrizetbe vételéig fenntartották, így ennek időtartamát is szükséges a büntetésbe beszámítani.

- [7] Az indítványozó a másodfokú eljárásban újabb védőt hatalmazott meg, aki írásbeli beadványában kifejtettek szerint vitatta, hogy a specialitás elvéről le nem mondó vádlott (jelen ügy indítványozója) esetében, a vádlottal szemben kiszabott korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetések végrehajtása elrendelhető lett volna, mivel az európai elfogatóparancsban a jelen ügyre vonatkozó bűncselekmények kerültek megjelölésre, azok szolgáltak az átadás alapjául. Ezzel szemben nem szerepeltek az európai elfogatóparancsban a korábban kiszabott, felfüggesztett szabadságvesztéssel elbírált ítéletek rendelkezései, így nem lehetett volna elrendelni ezen szabadságvesztések végrehajtását.
- [8] A másodfokú bíróság ítéletében azt is megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetések elrendeléséről szóló döntése helyes volt. A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa által meghozott 1/2015. Büntető jogegységi határozat 2. pontja ugyanis úgy fogalmaz, hogy „amennyiben a terhelt a Magyarországra történő átadása során specialitás szabályának alkalmazásáról nem mondott le, és az átadása alapját képező bűncselekményt a Magyarországon vele szemben korábban jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaideje alatt követte el, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése nem sérti az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 30. §-ának (1) bekezdésében foglalt specialitás szabályát, ezért ahhoz a külföldi igazságügyi hatóság hozzájárulása nem szükséges.”
- [9] Az 1/2015. Büntető jogegységi határozat azt is kimondja, hogy a büntetőeljárás lefolytatása céljából kezdeményezett átadás végett kibocsátott európai elfogatóparancsban nem kell feltüntetni az előzményi elítélésre vonatkozó adatokat. Továbbá azt is, hogy a korábban jogerősen kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése, a feltételes szabadság megszüntetése vagy a visszaesés megállapítása és következményeinek a levonása a terhelt átadásával biztosított hazai büntetőeljárásnak már kizárólag a belső jogra tartozó kérdése.
- [10] 1.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában úgy nyilatkozott, hogy felülvizsgálati eljárást nem kezdeményezett, és a Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szerint ilyen eljárás nincs is folyamatban.
- [11] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint az Abtv. 27. §-a alapján támadott ítéletek azon részei, amely a korábbi elítélései során vele szemben kiszabott felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását elrendelték, sértik az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 5. cikkét. Emellett véleménye szerint az 1/2015. Büntető jogegységi határozat ellentétes az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, a IV. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, továbbá sérti az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdését, a Q) cikk (2) bekezdését, a T) cikk (3) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (4) bekezdését valamint a 28. cikkét. Emellett úgy véli, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: PPJE) 9. cikke is sérül az ítéletek és a jogegységi határozat által. Általánosságban megjegyezte továbbá az indítványozó, hogy a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 25/A. §-ának alkalmazása is alkotmányos aggályokat vet fel.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az ellene kibocsátott nemzetközi elfogatóparancs végrehajtása tárgyában volt folyamatban kiadatási eljárás, amikor a Fővárosi Törvényszék elrendelte kiadatási letartóztatását. Az indítványban kifejtett álláspontja szerint a bíróságok jogellenesen rendelték el a korábbi elítélései miatt kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetések végrehajtását, mivel az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 30. § (1) bekezdése szerint az átadott személlyel szemben az átadás előtt elkövetett, az átadás alapjául szolgáló bűncselekményektől különböző egyéb bűncselekmény miatt nem indítható büntető eljárás, nem ítéltető el, egyéb módon nem fosztható meg szabadságától. Az indítványozó pedig a specialitás szabályairól nem mondott le. Álláspontja szerint a bíróságok nem vették figyelembe a fenti jogszabályi rendelkezést, és őt a korábbi elítélései miatt fosztották meg szabadságától egy teljesen másik eljárásban.

- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette azon álláspontját is, hogy az Alkotmánybíróság még nem értelmezte az Alaptörvény IV. cikkét a tekintetben, hogy az szükséges és arányos korlátozásnak tekinthető-e annak vonatkozásában, hogy a bíróságnak nincs választási lehetősége, és feltétel nélkül el kell rendelnie a keresett személy letartóztatását.
- [14] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [16] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az EJEE, a PPJE, valamint az Alaptörvény több cikkének sérelme miatt kérte. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet fordulhat, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességét az EJEE 5. cikkére, valamint a PPJE 9. cikkére történő hivatkozással állította. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] 2.2. A Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [19] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint a 27. §- alapított alkotmányjogi panaszt.
- [20] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [21] 2.3. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint a 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz is tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezései mellett a sérelmezett bírói döntéseket, valamint a vizsgálni kért Büntető jogegységi határozatot is, kérve azok megsemmisítését, azonban egyetlen hivatkozott alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem tartalmazza az alapjog sérelmének a lényegét, illetve ezzel összefüggésben alkotmányjogilag releváns érvelést sem fejt ki. Az indítvány továbbá arra vonatkozóan sem tartalmaz alkotmányjogilag releváns indokolást, hogy a konkrét bírói döntés minek a folytán eredményezi a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét.
- [22] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára alapított kérelme nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [23] 2.4. Megjegyzendő e körben az is, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26–27. §-ai alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze, az indítványozó ugyanakkor részben nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozott {pl. Alaptörvény Q) cikk, R) cikk, vagy épp a 28. cikk; vö. 3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [30]–[32], 3143/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [31]–[34], 3024/2015. (II. 9.) AB

határozat, Indokolás [63]–[64]), e cikkek vonatkozásában tehát érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatására indokolás előterjesztése esetében sem lenne lehetőség.

- [24] 2.5. Az indítvány a bírói döntések folytán az EJEE 5. cikkének és a PPJE 9. cikkének a sérelmét is állította.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén jogosult. Nincs azonban hatásköre az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és a 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.
- [26] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) valamint *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2077/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3137/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Budaörsi Járásbíróság útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam alapjogvédelmi kötelezettségét rögzítő szabályt, az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogát, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított jó hírnév védelmét, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt egyenlőségi szabályt. Ezen kívül az indítványozó felhívta az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljárás követelményeit és a sérelem alapjaként megnevezte az Alaptörvény XXVII. cikkét. Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a törvényszék hivatkozott döntése, valamint az annak alapjául szolgáló elsőfokú járásbíróági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló becsületsértés vétsége és más bűncselekmény miatt indult büntetőügyben az indítványozó feljelentőként szerepel. Az indítványozó az ügyben elsőfokon eljáró Budaörsi Járásbíróság előtt tett feljelentésében előadta, hogy korábban védőként járt el egy büntetőügyben, amelynek tárgyalását követően az eljáró bíróság tanácsának elnöke, a tanács ülnök tagja, valamint az ügyész a tárgyalóteremben visszamaradtak. Az indítványozó részére később, véletlenül kézbesített hangfelvétel tanúsága szerint a bíróság tagjai és az ügyész beszélgetést folytattak az ügyről, amelynek során olyan kijelentéseket tettek az indítványozóra, hogy „nem normális”, „bolond”, „katasztrófa”. A vádképviselői feladatokat ellátó ügyész megjegyzése szerint az indítványozó „olyan szinten ferdíti a valóságot a szakvéleményben, hogy [...]”. Az indítványozó védőbeszédében felolvasta a hangfelvétel feljelentés tárgyát képező részeit. Ezt követően a büntetőeljárásban érintett bíróság, valamint fellebbviteli fórumaik kizárásukat kezdeményezték az ügyben. E feljelentés alapján eljáró járásbíróság értékelése szerint a feljelentett cselekmény azért nem bűncselekmény, mert az elkövetők szándéka nem terjedt ki arra, hogy az elhangzottról rajtuk kívül állók is tudomást szerezzenek. A járásbíróság ilyen indokok mentén a büntetőeljárást megszüntette (erről lásd: Budaörsi Járásbíróság 12.Bpkf.41/2016/4. sorszámú végzésének 3–4. oldalait).
- [4] Az indítványozó ezt követően fellebbezéssel támadta az elsőfokú bíróság döntését. A fellebbezés alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék a járásbíróság döntését ugyan helybenhagyta, de a büntetőeljárás megszüntetésének okát megváltoztatta. Végzésének indokai szerint a törvényszék a feljelentett cselekmények tényállás-szerűségét vizsgálta. Értékelése szerint bár a feljelentésben szereplő beszélgetés negatív hangvételű, kritikai kifejezéseket és értékítéletet tartalmaz, ugyanakkor nem gyalázkodó jellegű és nem is értékelhetők a becsület csorbítására alkalmas kifejezéseként. A törvényszék döntése szerint így a feljelentett cselekmény tényállás-szerűség hiányában nem bűncselekmény (erről lásd: Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzésének 2–4. oldalakat).
- [5] 1.2. Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék döntésével szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ra alapítva az Alaptörvény számos alapjogi garanciáját felhívja. Az indítványozó elsőként általánosságban adja elő, hogy az elhangzottakat sértő és lealacsonyító kijelentéseként értékeli, amelyeket vele szemben fogalmaztak meg. E körben leírt álláspontja szerint az eljáró törvényszék

tévesen értékelte a feljelentett kifejezéseket. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt egyenlőségi szabály sérelmének alapjaként az indítványozó kifejti, hogy a bíróságok a jelen panasz alapjához hasonló más ügyekben megállapítják az elkövető büntetőjogi felelősséget. Az indítványozó emellett megnevezi az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogát, valamint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévhez fűződő jogot és sérelmük közös indokaként előadja, hogy a feljelentett cselekmény bűncselekmény, amelyet ezen alapjogai ellen követtek el. E körben az indítványozó kifejti, hogy a becsületet csorbító kifejezések nemcsak személyét, hanem az igazságszolgáltatást, a hatalommegosztást és a demokratikus állami berendezkedés alapértékeit is sértik. Ezen túl az indítványozó az alkotmányjogi panaszban, illetve annak kiegészítéseiben megjelöli ugyan, de indokolást egyáltalán nem ad elő az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény XXVII. cikkben foglalt alapvető jogok sérelmének okaiként.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálja meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §-ban, illetve az Abtv. 29–31. §-ban előírt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 2.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért. Az indítványozó a törvényszék végzését többek között az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvénybeli szabályra hivatkozással kifogásolja. Az Alaptörvény e szabálya az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó állami kötelezettségeket fogalmazza meg, de önmagában nem biztosít Alaptörvényben védett jogot. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének {3220/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [9] és 3072/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [8] 2.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXVII. cikkben foglalt jogok sérelmének alapjaként egyáltalán nem ad elő olyan indokolást, amelyből kitűnik, hogy a kifogásolt bírói döntés milyen kapcsolatban áll az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az indítvány ennek megfelelően ezekben a részeiben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt törvényi követelményeknek {3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és Indokolás [30], 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [15]; 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [13] és legutóbb megerősítve: 3072/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [10] 3.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3246/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben és az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezményekben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve

a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3026/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [11] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogának és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévnek, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének megsértésére a feljelentett cselekmény jogi minősítésével összefüggésben hivatkozik. Ennek megfelelően az indítványozó alkotmányjogi panaszában az ügyben eljáró büntetőbírók jogalkalmazói tevékenységének ismételt értékelését kívánja. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében azonban az ítélező bíróság jogértelmezési szabadságához tartozik annak megítélése, hogy az eljárás során megállapított tényállás jogi minősítése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz. Az ügyben eljáró bíróságok által kialakított jogértelmezés ismételt felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelt jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; legutóbbról lásd: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügygel összefüggésben megállapítja, hogy mind az első fokon eljáró járásbíró, mind pedig a fellebbezés alapján eljáró törvényszék részletesen vizsgálta és döntéseik indokai között számot is adott arról, hogy mely szempontok mentén nem tekintik bűncselekménynek a feljelentett cselekményt (ezen indoklásokról lásd: Budaörsi Járásbíró 12.Bpk.41/2016/4. sorszámú végzésének 3–4. oldalait és Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzésének 2–4. oldalait). Az indítványozó ehhez képest alkotmányjogi panaszában a feljelentett cselekmény ezen jogi minősítését vitatja, de emellett nem jelöl meg olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amely a bíróság jogértelmezésének alaptörvény-ellenességét befolyásolhatja vagy megkérdőjelezi. Az Alkotmánybíróság ezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem ad elő olyan alaptörvény-ellenességet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést és emellett az alkotmányjogi panaszban megjelölt kérdéseket nem értékelte alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban, valamint az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1686/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3138/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.144/2016/5. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője [Csetneki Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Hercegprímás utca 11., I. emelet)] útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.144/2016/5. sorszámú ítélete és a Budai Központi Kerületi Bíróság 18.P.XXII./20.890/2015/29. sorszámú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményével, a XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség és a XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmának követelményével, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal.
- [3] 1.1. Az indítványozó alperes és a felperes között két alkalommal tervezési szerződés jött létre 2007. február 1. és 2007. május 1. napján. A tervek elkészítésének határideje az első szerződés esetében 2007. április 8. napja, a második szerződés esetében 2007. június 22. napja volt. Mindkét tervezési szerződésben a felek úgy állapodtak meg, hogy a számlákat a számla átadásakor egyenlíti ki az indítványozó. Az indítványozó tervezési díj fizetési kötelezettsége keretében 2007. és 2013. között 14 alkalommal részletekben teljesített, azonban teljes díjfizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az indítványozó a felperes tervezési díjra vonatkozó számláját 2015. május 8-án vette át.
- [4] A felperes az indítványozó ellen kereset nyújtott be a Budai Központi Kerületi Bíróságon annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót tervezési díj, valamint annak kamatai és perköltség megfizetésére. Érvelése szerint az indítványozó részletekben való teljesítése az elévülést megszakította, mivel az a tartozás elismerésének minősül. Az indítványozó ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte elsősorban a követelés elévülésére, másodlagosan a tervezési díj megfizetésére és a felperes hibás teljesítésére való hivatkozással. A bíróság a keresetet nagyobb részben megalapozottnak tartotta. A bíróság megállapította, hogy a felek a szerződéskötéskor a tervezési díj esedékességét a számla átadásához kötötték. Tekintettel arra, hogy az indítványozó a számlát 2015. május 8-án vette kézhez, az indítványozó elévülésre való hivatkozása nem megalapozott, mivel az esedékesség és az igényérvényesítés között 5 év még nem telt el.
- [5] Az indítványozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, és túlnyomórészt helytálló az arra alapított érdemi döntése is. A törvényszék szerint az indítványozó helyesen hivatkozott arra fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a perbeli tervezési szerződések azon rendelkezését, hogy a megbízó a számlákat készpénzben egyenlíti ki a számla átadásakor akként, hogy a felek a felperes követelésének az esedékességét a számla kiállításához kötötték. A törvényszék szerint e rendelkezések nem a tervezési díj esedékességére, hanem a számla kiegyenlítésének idejére és módjára vonatkoznak. A számla kiállításának elmaradása nem érintette ezért a perbeli követelés esedékessé válását. A törvényszék megállapította, hogy az indítványozó a felperesnek részletekben fizette meg a vállalkozói díjakat, a felperes pedig erre tekintettel helyesen hivatkozott az elévülés megszakadására. A kötelezettség indítványozó általi önkéntes teljesítése olyan tartozás elismerését kifejező ráutaló magatartásnak tekinthető, amely az elévülést megszakította. A törvényszék szerint a részletfizetésre tekintettel a perbeli követelés elévülésének a nyugvása is megállapítható.

A felperes – figyelemmel arra, hogy az indítványozó tartozását önként részletekben fizette – menthető okból nem érvényesítette az indítványozóval szemben perbeli követelését annak önkéntes teljesítése időtartama alatt. Az iratok alapján megállapítható volt, hogy az indítványozó 2014. január 21-én fizetett utoljára a felperesnek. A felperes 2015. január 21-én perbeli követelését keresettel érvényesítette az indítványozóval szemben.

- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a részteljesítéssel kapcsolatban fenntartja korábbi álláspontját, mely szerint a részteljesítés az elévülést nem szakítja meg. Az indítványozó vitatja a bíróság álláspontját az esedékesség értelmezése tekintetében is.
- [7] Az indítványozó szerint a sérelmezett bírói döntés ellentétben áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésében és a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal. Az indítványozó a jogállamiság elvével kapcsolatban kiemelte, hogy annak elengedhetetlen eleme a jogbiztonság, amely az eljárási garanciákon keresztül biztosítja, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok magatartását. Az indítványozó szerint sérti a jogbiztonság követelményét az, ahogyan az eljáró bíróságok az ügyben érintett jogszabályokat és más jogforrásokat alkalmazták. A törvény előtti egyenlőség és a diszkrimináció tilalma tekintetében az indítványozó az igazságszolgáltatás egységére hivatkozott, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. és 7. §-aira. A tisztességes eljárás elve körében az indítványozó előadta, hogy a bírósági ítéletek következtében kiszolgáltatott helyzetbe került. Az indítványozó álláspontja szerint sérti a jogbiztonság követelményét és a tisztességes eljáráshoz való jogát a bíróságok – az indítványozó szerint az egységes joggyakorlattól eltérő – jogértelmezése. Az indítványozó előadta, hogy a tisztességes eljáráshoz való joga sérült azzal, hogy a bíróság a peres felek egybehangzó nyilatkozatával ellentétesen és okszerűtlenül állapította meg az esedékességet. Sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a fegyverek egyenlőségének elvét az, hogy a bíróságok teret adtak a felperes – indítványozó szerint rosszhiszemű és rendeltetésellenes – joggyakorlásának. Az indítványozó szerint az is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy az eljáró bíróságok az alperesként előadott perbeli fő érveit indokolásukban nem cáfolták, arra nem tértek ki.
- [8] Az indítványozó az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének sérelmét is állította. Azonban a 6. cikk sérelme tekintetében az indítványozó a konkrét ügyre vonatkozó indokolást nem adott elő.
- [9] Az indítványozó ilyen okok mentén kezdeményezte a kifogásolt ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és azok megsemmisítését.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] A határidőben érkezett indítványt alkotmányjogi panasszal támadható bírói döntéssel szemben nyújtotta be az indítványozó. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az indítványozó érintettsége egyértelmű, mivel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági eljárások alperese volt.
- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani. A panaszos sérelme viszont nem tartozik a fentiek szerint megjelölt kivételes esetek körébe.
- [14] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljárás sérelmét jelölte meg. Figyelemmel azonban arra, hogy az alkotmányjogi panasz egyértelműen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, a tisztességes bírói eljárás sérelmét állítja, és ezzel egyidejűleg a tisztességes eljárás követelményének védelmi köréhez tartozó érvelést tartalmaz, így az Alkotmánybíróság a kifogásolt bírói ítélet alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta meg.
- [15] A benyújtott alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogok sérelmével összefüggő részében pedig valójában az ügyben meghozott, az indítványozó

számára kedvezőtlen bírósági döntések – az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezésével kapcsolatos – megállapításainak tartalmi kritikája, amely nem vet fel alkotmányossági kérdést. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatja. Az indítványozó a bírósági ítéletek vizsgálatát tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérte, hanem azt kívánta elérni, hogy a tényállás megállapítása, valamint a tények értékelése, és az abból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az indítványozó ténylegesen tehát azt kívánta elérni, hogy alkotmányjogi panasz nyomán az Alkotmánybíróság az eljáró bíróságoknak a bizonyítékok mérlegelése során kialakított álláspontját megváltoztatva állapítsa meg, hogy fizetési kötelezettsége elévült. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglalt indokok alapján nem állapítható meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, továbbá olyan alaptörvény-ellenesség, amely az alapul szolgáló ügyben hozott bírói döntést érdemben befolyásolta volna.

- [16] Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy „[a]z egyes bizonyítékok súlyának értékelése, a bizonyítottság megítélése a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy egy konkrét ügyben milyen jognyilatkozatokat, jogcselekményeket ítél meg olyannak, amelyek az elévülés nyugvását eredményezik” {3181/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [17] Az indítványozó az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén jogosult. Nincs azonban hatásköre az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.
- [18] Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányossági kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, ezért az alkotmányjogi panasz – a fentiek alapján – nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *c*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1478/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3139/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók, Hajdú József és Hajdú Józsefné az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordultak alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérték a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozók és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az úttestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az úttestről. Rövid időt követően az indítványozók és több társuk – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaültek az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozók és társaik elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozók egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozók – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozók álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogukat, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogukat is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozzák, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozók előadták a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, amelynek feloszlata mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozók szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozók szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelentik, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel feloszlata mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, megtorló intézkedésként lehet értelmezni.
- [10] A panaszosok szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joguk is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társukat felszólította arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való jogukkal összefüggésben az indítványozók szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozók szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látták. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntése-

- ket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérték az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozók tévesen jelölték meg az általuk sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyagjogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszosok által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására” [55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.].
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1418/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3140/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Dán Judit az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozó és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az útestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az útestről. Rövid időt követően az indítványozó és több társa – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaült az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, melynek felosztatása mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel felosztatása mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, megtorló intézkedésként lehet értelmezni.
- [10] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntése-

- ket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1421/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3141/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Szőke Lászlóné az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozó és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az úttestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az úttestről. Rövid időt követően az indítványozó és több társa – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaült az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, melynek felosztatása mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel felosztatása mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt.
- [10] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntése-

- ket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1425/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3142/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók Póka László és Póka Anita az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordultak alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérték a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozók és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az úttestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az úttestről. Rövid időt követően az indítványozók és több társuk – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaültek az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozók és társaik elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozók egyike és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, az indítványozók egyike és még egy személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b)* pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozók – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozók álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogukat, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogukat is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozzák, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozók előadták a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, amelynek feloszlata mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozók szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni. Álláspontjuk szerint, „[h]a minden véleménynyilvánítás, mely akadályozza a gépjárművek bizonyos irányba való továbbhaladását, ok lenne a rendezvény feloszlására, akkor gyakorlatilag kiüresedne a véleménynyilvánításhoz való jog.”
- [9] Az indítványozók szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelentik, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel feloszlata mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, azt megtorló intézkedésként lehet értelmezni.
- [10] A panaszosok szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joguk is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társukat felszólította arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozók szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozók szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozók szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítették, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmány-

- bíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérték az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozók tévesen jelölték meg az általuk sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozók által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszosok által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására.” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1426/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3143/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Golcs Ferdinánd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozó és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az úttestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az úttestről. Rövid időt követően az indítványozó és több társa – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaült az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, az indítványozó és még egy személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést is.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta, hogy a rendezvény rendőrség általi tiltásának bírósági helybenhagyásáról a rendezvény előtti napon értesült. A helyszínen ezt bejelentette, emiatt el sem kezdték a demonstrációt, úgy ítéli meg, hogy ami utána történt „a résztvevők spontán reakciójának következménye volt”. Az indítványozó szerint ezen kívül már az is okot adhatott egy spontán rendezvényre, hogy „a betiltott rendezvény helyszínén felvonuló rendőri erőkből [...] arra lehetett következtetni, hogy a rendőrség brutális oszlatásra készül”. A rendezvény spontaneitása miatt az indítványozó sérelmezi, hogy szerinte korábbi szervezői tevékenysége miatt a gyorsreagálású rendezvény szervezőjének tekintették. Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel feloszlata mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt.
- [9] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [10] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [11] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [15] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [16] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmány-

bíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

- [17] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [18] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bíró döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [19] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérők azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására.” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [20] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1432/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3144/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Golcs Ferdinándné az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozó és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az útestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az útestről. Rövid időt követően az indítványozó és több társa – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaült az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, melynek felosztatása mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Ebben a véleménynyilvánítás szabadságának sérelmét látja. Továbbá az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel felosztatása mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, megtorló intézkedésként lehet értelmezni.
- [10] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek

- megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenységgel, hanyagsággal eredményezett, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélészerű gyakorlására” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1433/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3145/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Braczkó Zsuzsanna az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel az indítványozó és több más személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az útestre leültek. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az útestről. Rövid időt követően az indítványozó és több társa – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismételten visszaült az átkelőhelyre.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek, melynek feloszlatása mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel feloszlatása mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, megtorló intézkedésként lehet értelmezni.
- [10] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntése-

ket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1455/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3146/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó dr. Lukács Zsuzsanna az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.29.320/2015/25. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2015. július 12-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) részére bejelentésre került a „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” című rendezvény. A gyülekezést 2015. július 23. napján kívánták megrendezni 8 és 19 óra között Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út, illetve az annak környezetében található további útkereszteződésekben. A BRFK a rendezvény megtartását megtiltotta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig 2015. július 17-én a rendőrségi határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [3] 2015. július 23-án reggel több személy megjelent a bejelentett helyszínen, ahol a rendezvény szervezői kijelentették, hogy a gyülekezés a tiltó határozat miatt nem kerül megtartásra, de máshol véleményt kívánnak nyilvánítani. A résztvevők ezt követően átvonultak az Anker köz és az Erzsébet tér közötti gyalogos-átkelőhelyhez, ahol az úttestre leültek. Az indítványozó itt beszélgetni kezdett a tüntetőkkel, elmondása szerint szimpatizált velük. A rendőrség tájékoztatta a gyülekezőket cselekményük jogsértő jellegéről, távozásra szólította fel őket, de az eredménytelen maradt, ezért a rendőrség több résztvevőt testi kényszer alkalmazásával vitt le az úttestről. Rövid időt követően a résztvevők – tiltakozásként a rendőri eljárással szemben – ismétlenül visszaültek az átkelőhelyre, ekkor már az indítványozó is csatlakozott hozzájuk.
- [4] A BRFK V., VI., XVI. kerületi Rendőrkapitányságok mint szabálysértési hatóságok határozataikban megállapították, hogy az indítványozó és társai elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést. Megállapították továbbá, hogy az indítványozó és egyes társai elkövették a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést is, két személy pedig a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés *b)* pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést.
- [5] Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóságok határozatai ellen kifogást nyújtottak be. A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésével a szabálysértési hatóságok határozatait hatályban tartotta, azonban több eljárás alá vont személy – köztük az indítványozó – számára kiszabott pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntése során tekintettel volt arra, hogy a megtiltott gyülekezés szervezői a rendezvény Facebook-oldalán július 21-én és 22-én olyan bejegyzéseket tettek közzé, amely „a tiltás ellenére megvalósított gyülekezés” következményeiről értekezik, továbbá arra is, hogy a szervező július 22-én elektronikus levélben kérte a rendőrségtől, hogy tájékoztassa a közvéleményt a várható közúti torlódásokról, amelyre a tiltás ellenére megtartani szándékozott rendezvény miatt kerül sor. A bíróság állásfoglalása szerint „[n]em fogadható el az eljárás alá vont személyek azon magatartása, hogy egy jogerős bírósági végzés rendelkezése ellenére, azzal tudatosan ellenszegülve megtartják a megtiltott demonstrációt spontán véleménynyilvánításnak minősítve azt.” A bíróság megvizsgálta továbbá a rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy az jogszerű volt, „mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt a közúti forgalom megzavarására, kétséget kizáróan akadályozták a járművek továbbhaladását.”

- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szereplő arányosság követelményét, a IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmát és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is. Ezenkívül az alapjogok sérelmét arra is alapozza, hogy a megállapított szabálysértési tényállással kapcsolatban a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat már kimondta, hogy nem felel meg a jogbiztonság követelményének, és az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [8] Az indítványozó előadta a bíróságon, hogy a megtiltott rendezvény megtiltásának okán, az egyenlő bánásmód elvének megsértése ellen spontán véleménynyilvánításba kezdtek a szervezők, melyhez ő csak később csatlakozott, mint „spontán demonstrátor”, hogy szimpátiáját kifejezze. A feloszlítás szerinte mérlegelés és egyeztetés híján nem volt jogszerű. Továbbá az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás helyszíne le volt zárva, a forgalom elől elzárt területen így nem lehetett közlekedési szabályt sérteni.
- [9] Az indítványozó szerint a rendőrség eljárása diszkriminatív volt, mert a rendőri fellépés „a gyalogátkelőhelyen tartózkodók bizonyos csoportja ellen irányult. Leginkább azok ellen, akik sárga pólóban voltak.” Kijelenti, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Alaptörvényre, hogy a véleménynyilvánításon való részvétel feloszlítása mérlegelés és egyeztetés hiányában, valamint a „vonatkozó törvények és rendeletek megsértése” miatt jogszerűtlen volt, megtorló intézkedésként lehet értelmezni. Tekintettel arra, hogy csak később csatlakozott a résztvevőkhöz, esetében hiányolta a rendőrség felszólítását.
- [10] A panaszos szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is, mivel a bíróság korlátozta az eljárás alá vont személyek védekezését, nem hallgatta meg a rendbiztosokat, az „eljáró bírósági titkár az eljárás alá vontakkal szemben indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt,” valamint egyik társát felszólított arra, hogy hagyja abba a mosolygást, amivel emberi méltóságában is megsértette.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az indítványozó szerint a felrótt Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása is problémás, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést. Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat indokolása taglalja, és abból megállapítható, hogy eljárás alá vont személyek az általuk jogszerűtlennek vélt rendőri intézkedés miatti véleményüknek adtak hangot. Ez is mutatja, hogy alaptörvény által védett jogukat gyakorolták.”
- [12] Az indítványozó szerint a bíróság negatív diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy téves, a bizonyítékokkal ellentétes tényállásokat állapított meg a véleménynyilvánítás jogát gyakorlókkal szemben, ezáltal pedig „azon üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne emeljék fel szavukat egy őket ért sérelemmel kapcsolatban, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spontán tüntetés szabálysértésnek minősülhet”.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Ezek közül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése önmagában nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja [3005/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [27]]. Ezen kívül az indítvány az Alaptörvény II. cikkével és XV. cikkével összefüggésben nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjogok sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmány-

- bíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtiltották. A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján pedig „[a] valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meghökkentő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület)” (ABH 2008, 663.). A 75/2008. (V. 29.) AB határozat alapján „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtene a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.}.
- [21] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1589/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3147/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Gpkf.IV.25.064.2016/3. számú másodfokú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Csapó Csilla, 8000 Székesfehérvár, Zsolt u. 51.) eljáró SILMO Ingatlanfejlesztési Kft. (székhelye: 1015 Budapest, Csalogány u. 6–10.) mint indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Győri Ítéltábla Gpkf.IV.25.064.2016/3. számú másodfokú végzése, valamint azzal összefüggésben a Győri Törvényszék G.20.689/2015/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [3] 2. Az indítványozó 2008. február 12-én vételi jog alapítására irányuló szerződést kötött Bezenye Község Önkormányzatával, a 2068/2006. (IV. 4.) Korm. határozat alapján megkötött ingyenes tulajdonba adási szerződéssel annak tulajdonába került, korábban lokátoros laktanyaként működő ingatlanok tekintetében. A Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően az ingatlanok átvételére környezetvédelmi, tűzszerészeti, vegyvédelmi és egyéb szennyeződésektől való mentesítés nélkül került sor, az érintett ingatlanok környezeti állapotának felmérése, esetleges kármentesítése az új tulajdonost terhelte. Az önkormányzat a perbeli ingatlanok hasznosítására zártkörű pályázat kiírását rendelte el azzal, hogy a nyertes pályázónak kell átvállalnia az ajánlattétel napjától a terület rekultivációjával kapcsolatban az önkormányzat számára felmerült összes költséget. Ennek megfelelően, többszöri előzetes tárgyalást követően a vételi jog alapítására vonatkozó szerződés úgy jött létre, hogy az indítványozó a vételi jogot alapító szerződés aláírásával birtokba lépett abból a célból, hogy a vételi jog gyakorlása előtt saját költségén elvégeztesse a terület környezeti terheinek újbóli feltárását, és ennek ismeretében dönthessen arról, hogy él-e a vételi jogával. A felek a szerződéskötés során az ingatlanokat egységes egységként kezelték, vételárát 180 000 000 Ft-ban határozták meg, rögzítve, hogy a vételár kialakításánál a felek figyelemmel voltak az ingatlanok környezeti terheire, továbbá arra, hogy az önkormányzat tájékoztatta az indítványozót arról, hogy a környezetvédelmi hatóság a laktanya vonatkozásában környezeti károsodást állapított meg, és tehermentesítését előírta. A vételi jog gyakorlására nyitva álló határidő 2008. április 15. napja volt; a szerződés szerint a vételárát az indítványozó négy egyforma részletben volt köteles megfizetni. Az első részletre meghatározott teljesítési határidőig vállalta az önkormányzat által megrendelt környezetvédelmi hatástanulmány költségének megtérítését is, legfeljebb a vételár 3%-a erejéig. A szerződéskötést megelőzően az indítványozó tájékoztatta az önkormányzatot, hogy turisztikai-idegenforgalmi célú beruházást tervez a területen. Az indítványozó 2008. április 14. napján élt a vételi jogával, tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került. A vételár-részletek megfizetésre kerültek.
- [4] Az önkormányzat a környezetvédelmi felügyelőséghez 2008. június 17. napján benyújtotta az elkészült tényfeltárási záródokumentációt és műszaki beavatkozási tervet, mely szerint a műszaki beavatkozás becsült költsége 85 000 000 Ft, várható időigénye 24 hónap, a kármentesítési monitoring becsült költsége pedig 12 000 000 Ft. A felügyelőség értesítette az indítványozót a záródokumentáció elkészültéről, és arról, hogy az iratokba betekinthez, aki az iratbetekintési jogával nem élt. A felügyelőség a fenti kármentesítési-tényfeltárási záródokumentációt és a beavatkozási tervet elfogadta, majd az önkormányzatot kötelezte a beavatkozásra és a monitoring rendszer kiépítésére; később a felügyelőség megállapította, hogy az önkormányzat jogutódja az indítványozó.
- [5] Az indítványozó által támadott bírói döntés(ek) közvetlen előzménye az volt, hogy az indítványozó 2010. április 19-én előterjesztett keresetében kérte az opciós jog gyakorlása folytán létrejött ingatlan adásvételi szerződés

- érvénytelensége megállapítását – tévedés, megtévesztés, valamint feltűnő értékkülönbség jogcímén –, valamint a szerződéskötést megelőző helyzet helyreállításaként az önkormányzat kötelezését a 180 000 000 Ft összegű vételár visszafizetésére. Az első fokon eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság „31.G.384/2010/29. számú ítéletével [az indítványozó] kereseti kérelmét elutasította azzal az indokkal, hogy a megtévesztés jogcímén történő megtámadás a bizonyítékok mérlegelése alapján alaptalan, a feltűnő értékkülönbség jogcíme kapcsán pedig a megtámadási jog elévülése zárja ki a keresetnek történő helytadást.”. Az elsőfokú bíróság ítélete a perköltségre vonatkozó rendelkezés kivételével 2011. június 4-én, a perköltség vonatkozásában pedig a Győri Ítéltábla Gf.II.20.284/2011/4. számú ítéletével 2011. október 26. napján jogerőre emelkedett.
- [6] Az indítványozó egy általa 2015-ben készített tanulmányra hivatkozva perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyben a jogerős ítélet megváltoztatását, az elsőfokú eljárás során módosított kereseti kérelme szerint a szerződést megelőző eredeti állapot visszaállítását kérte. Kifejtette, hogy a perújított alperes önkormányzat nem tett eleget az ingatlanhoz kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének, tévedésbe ejtette és tartotta, a tanulmányban foglaltak alapján megtévesztette mind az ingatlan tulajdonságait, mind a várható környezeti kárelhárítási kötelezettségeket és költségeket illetően, továbbá a szerződéskötés folyamata alatt együttműködési kötelezettségét is megsértette. A kérelmet arra alapította, hogy az elvégzett vizsgálatok olyan új eredményeket tártak fel, amelyek ismeretében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyet másként bírálta volna el.
- [7] A Győri Törvényszék az indítványozó perújítási kérelmét G.20.689/2015/4. számú végzésével, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.
- [8] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Gpkf.IV.25.064.2016/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság elutasító végzését – annak helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát ezen döntéssel szemben terjesztette elő, mivel szerinte az megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogát. Az indítványban, illetve annak kiegészítésében az indítványozó az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes (bírósági) eljárással kapcsolatosan rögzített elvi tételeket is beidézve, utalva továbbá az Emberi Jogok Európai Bírósága kapcsolódó gyakorlatára, lényegében azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok egyrészt az általa a perújítási kérelem benyújtását megalapozónak tekintett tanulmányt nem tekintették a Pp. 260. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek megfelelő új bizonyítéknak, másrészt pedig az erre alapozott kérelmet a Pp. 261. §-ában írott feltételeknek megfelelő, határidőben benyújtott perújítási kérelemnek. Az indítványozó szerint a bíróságok ezzel kapcsolatos döntése a sérti a fegyveregyenlőség elvét, mivel „ezekből lehetett volna megítélni, hogy a perújító olyan új tényt kíván a bíróság elé tárni, amely alapja lehet annak, hogy ezen bizonyítékok ismeretében a per másként dőljön el. Ezen felül *contra legem* jogalkalmazással döntéseik sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot.” Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelme tekintetében sem az indítvány, sem annak kiegészítése nem tartalmaz önálló érvelést; ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmét az indítványozó lényegében magából a támadott döntés(ek) tartalmából, vagyis abból eredezteti, hogy azok a perújítási kérelme elutasítása okán „sértik [a] jogorvoslathoz való jogot, mert egy eljárási garanciákat sértő eljárás eredményei, amelyek jogsértő állapotot konzerválnak”.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] csak részben felel meg.
- [12] Az indítványozó jogi képviselője a támadott ítéletet 2016. március 9-én vette át. Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt ezen időponthoz képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül, 2016. április 21-én adta postára.
- [13] Az alkotmányjogi panasz – illetve annak kiegészítése – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt további formai követelményeknek a következők szerint tesz eleget. Megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés], és kifejezett kérelmet tartalmaz a Győri Ítéltábla, valamint azzal összefüggésben a Győri Törvényszék támadott döntése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére. Az indítvány és annak kiegészítése azonban csak a tisztességes (bírósági) eljáráshoz való jog tekintetében tartalmaz a támadott ítélet alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, erre tekintettel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekez-

désével kapcsolatos részében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek (indokolási kötelezettség).

- [14] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [15] Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó mint az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló per perújító felperese nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [16] Az indítványozó a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az alkotmányjogi panasz a Győri Ítéltábla másodfokú, jogerős végzése ellen irányul. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtása mellett a támadott döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett, azonban ez – az indítvány előterjesztésekor hatályos szabályok szerint – nem képezte az Alkotmánybíróság eljárásának akadályát; a panasz az Abtv. 27. § b) pontjában és az Ügyrend 32. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek is eleget tesz.
- [17] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [18] Az indítványozó által állított alapjogi sérelmekkel összefüggésben előadott érvek valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára sérelmes bírósági döntés megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáján alapulnak.
- [19] A benyújtott alkotmányjogi panaszban, valamint annak kiegészítésében foglaltakból megállapítható, hogy az indítványozó nem ért egyet az eljáró bíróságoknak a perújítási kérelemben foglaltakkal kapcsolatban kialakult jogi álláspontjával, továbbá a bírósági ítéletek indokolásának azzal kapcsolatos – az alapperben meghozott jogerős ítélet indokolására utaló – elemeivel, hogy egyes, általa szükségesnek ítélt bizonyítások (újabb szakvélemény készítése, szakértő meghallgatása) felvételét a bíróságok milyen okból nem tartották szükségesnek. Az indítványozó valamennyi általa megjelölt alapjog sérelmét kizárólag ebből, vagyis a saját és az eljáró bíróságok jogi álláspontjának eltéréseiből, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésének különbözőségéből vezette le.
- [20] Az eljáró bíróságok döntéseik indokolásában részletesen számot adtak arról, hogy miért nem tekintették az indítványozó perújítási kérelmét a Pp. perújítással kapcsolatos szabályaiban foglalt feltételeknek megfelelőnek. Kifejtették, hogy az indítványozónak tudomása volt arról, hogy érintett ingatlanok értéke, illetve azok helyreállításának költsége lényegesen eltér a szerződéskötéskor az általa vélelmezettől, hiszen az alapperben az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset éppen ezen a tényen alapult. Ezért nem tekintették a bíróságok az időben jóval e per jogerős lezárását követően készítettet, ezen eltérés mértékét összegezően is tartalmazó újabb tanulmányt olyan új, el nem bíralt bizonyítéknak, amire a Pp. alapján perújítási kérelmet alapozni lehet. Kitértek arra is, hogy a kérelem benyújtására rendelkezésre álló (jogvesztő, objektív és szubjektív) határidők eltelte, illetve a tudomásszerzés indítványozó által eltérően értelmezett időpontja tekintetében milyen jogi érvekre alapítják a döntésüket. A támadott döntés(ek)ből megállapítható, hogy milyen – az indítványozóétól eltérő – (szak)jogi érveken, törvényértelmezésen alapul a perújítási kérelem elutasítása; annak olyan lényeges eleme, amelyet a bíróságok az arra vonatkozó indokolás mellett ne bíráltak volna el, az iratokból nem volt feltárható.
- [21] Figyelemmel a fentiekre nem alkotmányossági, hanem polgári jogi tény- és szakkérdésnek minősült annak eldöntése, hogy az indítványozó perújítási kérelme alapos volt-e. Az Alkotmánybíróság azonban az ezzel kapcsolatos következetes gyakorlata értelmében alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a tényállás megállapítására, a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét felülbírálja. Az Alkotmánybíróság ismételen rámutat arra, hogy „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Amennyiben az alkotmányjogi panasszal támadott bírói ítélet kapcsán megállapítható, hogy az valamennyi, az ügy szempontjából lényeges kérdés vizsgálatára kitér, az értékelés szempontjairól megfelelően számot ad „[a]z Alkotmánybíróság [...] a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást fog-

lajlon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [22] A jogorvoslathoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróság ismételt emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog az állandó gyakorlata szerint rendes jogorvoslati lehetőségekre terjed ki {legutóbb lásd.: 3035/2017. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [6]}. Erre tekintettel alkotmányjogi panasz ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmére a rendkívüli jogorvoslati lehetőségek, így a perújítás igénybevételének elutasítása kapcsán nem alapítható {vö.: 3200/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [19]}. Ennek megfelelően az indítvány ezzel kapcsolatos eleme azon túlmenően, hogy ezen alaptörvényi rendelkezés tekintetében a fentebb írtak szerint indokolás hiányában nem felelt meg a formai feltételeknek, érdemi vizsgálat tárgyát tartalmi okokból sem képezhetette.
- [23] Az indítványozó perújítási kérelmét elutasító, az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági döntés ezért – a jelen ügyben feltárható összefüggések alapján – egyik, az indítványozó által megjelölt alaptörvényi rendelkezés alapján sem képezhetette érdemi vizsgálat tárgyát.
- [24] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, illetve 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írott feltételeknek, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/881/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3148/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.916/2015/5. számú ítélete, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 110. § (2) bekezdés első mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó önkormányzat [Budapest Főváros XXIII. Kerület Soroksár Önkormányzata, 1239 Budapest, Grassalkovich út 162., képviselője: Geiger Ferenc polgármester] (továbbiakban indítványozó), jogi képviselője (dr. László Jenő 1525 Budapest, Pf. 34.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria Pfv.I.21.916/2015/5. számú ítélete, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 110. § (2) bekezdés első mondata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, módosított panasza szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a 31. cikk (1) és a 32. cikk (6) bekezdései sérelmét állítva.
- [2] 2. Az ügy alapjául szolgáló tényállás a következő.
- [3] Az indítványozó (a per alperese) tulajdonát képező ingatlan (továbbiakban: indítványozói ingatlan) és a per magánszemély felpereseinek (továbbiakban: felperesek) tulajdonában álló ingatlan (továbbiakban: felperesi ingatlan) szomszédosak egymással.
- [4] A felperesek 2008 decemberében jogerőre emelkedett építési engedélyük alapján lakóépület bővítési munkálatokat végeztek el, mely során az indítványozói ingatlanból – annak határán túllépve – mintegy 5 m² területet beépítettek. Az indítványozó és a felperesek között az indítványozói ingatlan egy részét érintően haszonbérleti jogviszony is fennállott, melyet a haszonbérbe adó indítványozó 2010-ben eszközölt felmondásával megszüntetett.
- [5] Ezt követően az indítványozó és a felperesek között a haszonbérlet terület birtokba adásával és a túlépítés rendezésével kapcsolatban vita keletkezett, melyet az érintettek peren kívüli megállapodással nem tudtak lezárni.
- [6] A felperesek a bírósághoz fordultak, és keresetükben kérték 57m² nagyságú terület tekintetében elbirtoklásuk megállapítását. Az indítványozó a kereset elutasítása mellett a Ptk. 193. §-ára való hivatkozással viszontkeresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze a felpereseket az indítványozói ingatlan általuk elfoglalva tartott részének az indítványozó birtokába bocsátására, valamint az azon létesített építmények saját költségükön történő lebontására. A per tárgyát képezték még telki szolgalmi jog megszerzésére és használati díj megfizetésére irányuló kereseti és viszontkereseti kérelmek is, melyek mikénti elbírálásának az alkotmányjogi panasz szempontjából nincsen jelentősége.
- [7] Az indítványozó a perben kifejezetten kijelentette, hogy viszontkereseti igényét nem a Ptk. túlépítést szabályozó rendelkezéseire (Ptk. 109–110. §) kívánja alapítani, így nem kéri a túlépítés jogkövetkezményeinek alkalmazását, hanem tulajdonjogára alapítottan, a Ptk. 193. § alapján kéri az ingatlan birtokba adását.
- [8] Az elsőfokon eljáró Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a felperesek elbirtoklási igényét elutasította, mert annak feltételeit – a sajátként való birtoklás hiánya miatt – nem tartotta megállapíthatónak. A bíróság kötelezte a felpereseket, hogy 30 napon belül az indítványozói ingatlan felépítményükkel nem érintett részét adják az indítványozó birtokába. A túlépített rész tekintetében a bontásra kötelezés valamint a birtokba adás iránti viszontkereseti kérelmet nem tartotta megalapozottnak, de az indítványozó részére kártalanítást ítélt meg.
- [9] A felperesek és az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a kártalanítás megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte, mivel álláspontja szerint az elsőfokú

bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 215. §-ába ütköző módon eltért a viszontkeresettől. Az ügy érdemében egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [10] A jogerős ítélet ellen az indítványozó a Kúriához felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, és megváltoztatását oly módon, hogy a túlépítéssel érintett 5m² terület kerüljön az ő birtokába azzal, hogy a felperesek az épület érintett 5m² részét bontsák el.
- [11] A Kúria ítéletét annak a kérdésnek az eldöntésére alapította, „hogy a felperesi ingatlan tulajdonosát megillető birtokvédelemnek a Ptk. 193. §-ában foglalt szabálya alapján kérhető-e az eredeti birtokállapot helyreállítása olyan módon, hogy a túlépítő az épületének túlépített részét bontsa el.” A Kúria indokolása szerint a régi magyar magánjogi dogmatika a túlépítést „a szomszédjogi áthatás egy sajátos esetének tekintette,” azaz „ha [...] a telek tulajdonosa [...] túlépítkezett: a szomszéd a túlépítést tűrni volt köteles. Ez egyben azt is jelenti, hogy a túlépítés tekintetében a túlépítő nem minősül jogalap nélküli birtokosnak, mert a túlépítéssel elfoglalt földterületet túlépítés címén tartja birtokában. A túlépítés különös tényállásként való szabályozása, rendszertani elhelyezése – miszerint a Ptk. a szomszédjogok körében szabályozza – és annak elvi kimondása, hogy a jóhiszemű túlépítő védelemben részesül, és a túlépített rész elbontására nem köteles, nem változott.” A szabályozásból következően a „túlépítés esetén a szomszéd kizárólag a túlépítés Ptk. 109–110. §-aiban szabályozott jogkövetkezményei közül választhat, a birtokvédelem általános szabályaira igényt ilyen esetben nem alapíthat. A kifejtettekől következően ugyanis a túlépítéssel érintett rész vonatkozásában a túlépítő nem minősül jogalap nélküli birtokosnak. Ezért nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor a perbeli jogvita elbírálására a Ptk. 193. §-t nem látta alkalmazhatónak, mert a túlépítés szabályai azt kizárják. Nem sértett jogszabályt annak kimondásakor sem, hogy a túlépítés jó- vagy rosszhiszeműségének vizsgálata szükségtelen volt az elsőfokú bíróság részéről, figyelemmel arra, hogy az alperes kifejezetten nem kérte a túlépítés jogkövetkezményeinek alkalmazását.” A Kúria indokolása szerint, mivel az indítványozó viszontkereseti kérelmét kifejezetten a Ptk. 193. §-ára alapította, a másodfokú bíróság nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság ítéletének a birtokba adás és a bontás elutasítása vonatkozásában történő helybenhagyásával.
- [12] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt, egyfelől azért, mert álláspontja szerint a kúriai ítélet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében, a 31. cikk (1) bekezdésében és 32. cikk (6) bekezdésében biztosított jogát sérti. [Az eredeti indítványban annak módosítása előtt még az Alaptörvény 28. cikke, 32. cikk (1) bekezdés e) pontja, (6) bekezdése, 38. cikk (1) bekezdése sérelmét állította]. Másfelől panasa szerint a Ptk. 110. § (2) bekezdésének első mondata („A szomszéd az épület lebontását akkor követelheti, ha ez az okszerű gazdálkodás követelményeivel nem ellenkezik”) az Alaptörvény fenti rendelkezéseibe, valamint a Ptk. 98. §, 112. § 115. § (3) bekezdése, 193. § (1) bekezdése rendelkezéseibe ütközik.
- [13] Bár az indítványozó észlelte, hogy a Ptk. vizsgálni kért rendelkezése az indítvány benyújtásakor már nem volt hatályban, és hivatkozott az Abtv. 41. § (3) bekezdésére, azonban jogkövetkezményként az alaptörvény-ellenesség megállapítása mellett a rendelkezés megsemmisítését kérte alkalmazni.
- [14] Az indítványozó panaszában a két petíció tekintetében indokolását nem választotta szét, azonban ennek ismertetése és értékelése ezt a külön választást megkívánja az alábbiak szerint.
- [15] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított petícióját illetően az indítványozó azzal érvel, hogy a Ptk. 110. § (2) bekezdés első mondata „aránytalanul korlátozza a jóhiszemű tulajdonos hátrányára, a rosszhiszemű építkező előnyére a szomszéd tulajdonos döntési jogát, hiszen ha a bontás az okszerű gazdálkodással nem ellentétes, a bontást csak ez esetben követelheti a szomszéd tulajdonos.” Az indítványozó szerint az épületrész bontási kötelezettsége nem függhet a felperesektől, hiszen ők jogellenesen építettek a telkére. Az indítványozó vitatja, hogy a jogalkotónak az lett volna a célja, hogy a jogellenesen építkezőt részesítse előnyben. Hivatkozik arra, hogy az új Ptk. az okszerű gazdálkodás kérdéskörét szabályozásában már elhagyta. Állítja, hogy a túlépítés miatt a tulajdonos okszerű gazdálkodás miatti korlátozása mára túlhaladottá vált és a jogállami normákkal összeegyeztethetetlen.
- [16] 3.2. Az Abtv. 27. § alapján előterjesztett panaszlemben az indítványozó álláspontja szerint bár a túlépítés mértéke csekély, a XXIII. kerületben a hasonló tényállások nagy száma miatt „elvi jelentősége van annak, hogy a köztulajdon védelme az engedély nélkül építkezők tekintetében érvényre juttatható-e”, vagy „az ítélet szerinti logikát kell követni,” amely a jogellenes építkezőknek biztosít előnyt.

- [17] Az indítványozó eredeti indítványában kifejtett álláspontja szerint a Kúria érvelésével súlyosan megsértette az Alaptörvény 28. cikkét, „ezzel sérült az indítványozó tisztességes tárgyaláshoz való joga, továbbá az indítványozó tulajdonhoz való joga” illetve az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontjában biztosított joga. A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat. Az indítványozó állítja, hogy tulajdonosi jogait nem tudja gyakorolni, tulajdonjoga részjogosítványának, a birtoklás jogának gyakorlásától a Kúria ítélete az indítványozót megfosztotta, „amely következtében elvonta a köztulajdon egyik elemét, így az Alaptörvény 32. cikk (6), és a 38. cikk (1) bekezdésében előírt közfeladatai ellátását szolgáló tulajdonosi rendelkezését sem tudja teljesíteni” [az alkotmányjogi panaszának módosításával az indítványozó az itt hivatkozott alaptörvényi cikkeket a 32. cikk (6) bekezdésének kivételével a sérelmet szenvedett cikkek köréből már mellőzte].
- [18] Az indítványozó érvel azzal, hogy az önkormányzati vagyontárgyak a nemzeti vagyon részei. Ebből kiindulva, valamint a tulajdonhoz való jog alkotmányjogi és polgári jogi értelmét elemezve, a közhatalmi korlátozás lehetőségét értékelve – hivatkozva a 6/1992. (I. 30.) illetve a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatokra – akként érvel, hogy a közcélú tulajdon fokozott védelmének szükségessége a per tárgyát képező ügyben is fennáll, mivel az indítványozói ingatlan önkormányzati tulajdont képez.
- [19] Az indítványozó vitatja a bíróság azon érvelését, hogy a túlépítés esetén kizárt a Ptk. 193. § alkalmazhatósága, hiszen így „a Ptk. 115. § (3) bekezdése és a 193. §-a minden ingatlant érintő szabálytalan, és tulajdonosi hozzájárulás nélküli építkezés esetén kiüresedne, és a tulajdonost arra köteleznék, hogy adja fel tulajdonosi részjogosítványai egy részét, azzal, hogy a Ptk. 112. § és 193. §-ában foglalt »korlátlan« jogához képest a túlépítés korlátozó rendelkezései valamelyikét válassza, ha az engedély nélküli, jogellenes építkezést végző által kialakított ténybeli helyzetet rendezni kívánja.”
- [20] Nézete szerint, ha a szomszéd a túlépítés szabályait (Ptk. 109–110. §) nem kívánja alkalmazni, „az egyéb úton történő jogérvényesítést nem zárja ki, mert akkor a Ptk. nem választáshoz kötötte volna a túlépítés rendelkezéseinek alkalmazását.” Indokolása alátámasztásaként az indítványozó hivatkozik a Fővárosi Törvényszék egy másik tanácsa másik ügyben hozott ítéletére (44.Pf.637.550/2012/7. számú ítélet). „Tartalmát tekintve a felperes tulajdoni igényvel élt, a tulajdonjoga védelmében lépett fel. Az alperesek a birtokba vett terület rész visszabocsátására, és az ehhez szükséges bontásra tehát a fentiek miatt kötelesek. A túlépítés szabályaira hivatkozás a szomszéd részére csak lehetőséget biztosít, a felperes erre hivatkozni nem kívánt. A rosszhiszemű túlépítés következményeinek alkalmazását – mely jogkövetkezményeiben az elsőként megjelölt jogcímmel azonos – csak másodlagosan kérte, ezért az okszerű gazdálkodás esetleges sérelmét ezért nem kell vizsgálni.”
- [21] Az indítványozó hivatkozik a jogos birtokvédelem szabályaira is (Ptk. 188., 192. és 193. §-aira). Álláspontja szerint vizsgálendő, hogy melyik fél mi alapján jogosult az ingatlant birtokolni. Állítja, hogy mivel ő a birtokláshoz való jogát tulajdonjogából származtatja, így nincs jelentősége annak, hogy a felperesek túlépítése jóhiszemű volt-e. A kitűzési vázrajz alapján is megállapítható, hogy az indítványozót illeti a birtoklás joga, hiszen a tulajdonost a Ptk. 98. § alapján megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem. Állítja, hogy a tulajdonosi részjogosítványok nem válhatnak szét, így vitatja a bíróságok által megállapított felperesi birtoklási jogalap meglétét.
- [22] Hivatkozik az indítványozó a Ptk. 193. §-hoz fűzött kommentárjára, miszerint „jogalap nélkül van a dolog birtokában az a személy, akit a birtoklásra sem tulajdonjoga, sem egyéb – jogszabályon vagy szerződésen alapuló – jogcím nem jogosít fel.” A bírósági ítéletekkel szemben állítja, hogy mivel a peres felek között a haszonbérlet megszűnt, szerződésen alapuló jogcím nincs, a Ptk. 109. § (1) bekezdése és a BH 1994.379 alapján pedig a túlépítés nem teremt jogcímet a birtoklásra, tehát jogszabályon alapuló jogcím sincs, így a felperesek jogalap nélküli birtokosnak minősülnek. Ez is arra enged következtetni az indítványozó szerint, hogy „a túlépítés szabályai alkalmazásának kizártsága nem jelenti azt, hogy a Ptk. 193. §-t ne lehetne alkalmazni.” Hivatkozik arra, hogy ezzel ellentétes rendelkezést a Ptk. nem tartalmaz, a Ptk. 193. §-hoz képest a 110. § „nem speciálisabb, hiszen a jogalap nélküli birtoklás nem a tulajdonjog általános rendelkezéseinek felel meg.”
- [23] Az indítványozó további érvelése keretében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 37. § (2) bekezdésére hivatkozva állítja, hogy ingatlanán a továbbépítés csak hozzájárulásával lenne lehetséges, enélkül az építkezés az építésügyi hatóság engedélye hiányában csak rosszhiszemű lehet. Az indítványozó állítja továbbá, hogy a Ptk. 4. §-a szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. Ezzel összefüggésben a tulajdonjog súlyos korlátozásának tekintti, hogy az indítványozói ingatlan feletti „korlátlan rendelkezési” jog így csorbát szenvedjen.

- [24] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett és az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [25] Az indítványozó önkormányzat érintettnek tekinthető az alábbiakra figyelemmel. „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény és a Mötv. idézett szabályai alapján [...] azt állapította meg, hogy [...] az önkormányzat is élhet az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal, feltéve, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvitás ügyben mellérendelt jogalanyként és nem a közhatalom gyakorlójaként járt el. Az indítványozói jogosultság szempontjából tehát nem az önkormányzat (egyébként különleges) jogi státuszának, hanem annak van relevanciája, hogy az önkormányzat az alapul fekvő ügyben, hierarchikus viszonyban, a közhatalmi jogosítványával élve, avagy a vagyoni forgalom mellérendelt alanyaként járt-e el. Az Alkotmánybíróság álláspontja ugyanis változatlan a tekintetben, hogy az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz – szervezet esetében is –, az egyedi ügyben bekövetkezett, Alaptörvényben biztosított, egyéni jogsérelem orvoslásának eszköze, amely nem az önkormányzat *sui generis*, vagy állam által átruházott hatáskörben hozott közhatalmi döntéseinek kikényszerítésére szolgáló intézmény” {3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [26] Tekintettel arra, hogy a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező peres eljárásban az indítványozó az ügyfél-egyenlőségen alapuló, magánjogi jogvitát elbíráló polgári perben mellérendelt jogviszonyban lévő peres fél, érintettsége megállapítható, és ezen nem változtat az sem, hogy az indítványozó indokait közhatalmi hivatkozásokkal is igyekszik alátámasztani.
- [27] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [28] 4.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme.
- [29] Az Alkotmánybíróság a Ptk. 110. § (2) bekezdése első mondatának alkotmányossági felülvizsgálatára irányuló indítványi elemet nem vizsgálhatta, mert vizsgálatának az Abtv. szerinti kifejezett feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyedi ügyben a sérelmezett jogszabály alkalmazására ténylegesen sor kerüljön. Az indítvány alapjául szolgáló peres eljárásban azonban a Ptk. 110. § (2) bekezdésének alkalmazására az indítványozó kifejezett kérelmére nem került sor, ugyanis tulajdoni igényét kizárólag a Ptk. 193. §-ára alapozta azaz, hogy a túlépítés Ptk.-beli szabályait (109–110. §-ait) nem kéri alkalmazni.
- [30] A Ptk. 110. § (2) bekezdése szerint a szomszéd az épület lebontását akkor követelheti, ha ez az okszerű gazdálkodás követelményeivel nem ellenkezik. A bíróság ennek a feltételnek a fennálltát a fentiek következtében nem is vizsgálta; ítéletét arra alapozta, hogy a túlépítéssel szemben a Ptk. 193. §-ra nem lehet hivatkozni, mivel a túlépítő túlépítéssel érintett rész tekintetében nem minősül jogalap nélküli birtokosnak.
- [31] Összegezve: a bíróság vizsgálata körében azt állapította meg, hogy a jogalap nélküli birtoklás feltételei nem állnak fenn, ezért a Ptk. 193. §-ára alapított igény nem alapos, a Ptk. 110. § (2) bekezdés feltételeit pedig – a fentiek szerint – nem vizsgálta; az alkotmányjogi panaszban sérelmezett jogszabályrész tehát nem alkalmazta, és alkalmazásának figyelmen kívül hagyását kifejezetten indokolta is.
- [32] A fentiekből következően az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított petítuma alapján nem fogadható be.
- [33] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pontjának sem felel meg maradéktalanul, mivel a már hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés megsemmisítése nem, hanem csak annak a konkrét ügyben való alkalmazásának kizárása kérhető. Az indítványozó azonban a módosított indítványában sem kérte az alkalmazási tilalom kimondását.
- [34] 4.2. Az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott 31. cikk (1) bekezdésére és 32. cikke (6) bekezdésére alapított indítványi elemekkel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy ezek nem tekinthetők az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezéseknek, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [35] 4.3. Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott indítvánnyal kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza, így ebből a szempontból megfelel a befogadás feltételeinek. Az Abtv. 29. §-a további feltételt határoz meg az indítvány

befogadásához, eszerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az indítványozó által hivatkozott, a jelen határozat 3.2. pontjában ismertetett, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelme vonatkozásában az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényességi kérdés annak megítélése, hogy a túlépített ingatlan birtokjoga kit illet, illetve, hogy a túlépítő kötelezhető-e bontásra és birtokba adásra.

- [36] Mint azt az Alkotmánybíróság korábban is, a 3351/2012. (XII. 5.) AB végzésében megállapította: „az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre, ebbe azonban a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének felülbírlata nem tartozik bele” {3351/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [37] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [38] Ez a megközelítés a jogszabályok bírósági eljárások során történő értelmezésére is irányadó. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés (továbbiakban: ABv.); Indokolás [14]}.
- [39] Az Alkotmánybíróság vizsgálata tehát nem terjed ki jelen ügyben sem arra, hogy a felmerült jogvitát hogyan kellett volna a bíróságnak megítélnie, illetve nincs lehetősége arra, „hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {ABv., Indokolás [14]}.
- [40] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az ítéletre alapított érvrendszerének az a része, amely nem a Ptk. 110. § (2) bekezdésének kritikáját képezi, nem veti fel az Abtv. 29. §-a szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés lehetőségét, ezért megállapította, hogy a panasz ezen petitum alapján sem fogadható be.
- [41] 4.4. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az eredeti panasz beadványban szereplő indítványozói érvek között megemlítésre került a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme is (az indítványozó álláspontja szerint ez az Alaptörvény 28. cikkének általa állított megsértése révén következett be), e tekintetben azonban az indítvány nem jelöli meg a vonatkozó alapjogi alaptörvényi cikket, és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének lényegét. Ezért az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *d*) pontjai alapján az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet nem találta vizsgálhatónak.
- [42] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 26. § (1) bekezdésére valamint 27. §-ára, 29. §-ára, 52. § (1b) bekezdés *b*), *d*) és *f*) pontjaira, 56. § (3) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1927/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3149/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 3.Bf.271/2016/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Galambos Károly, 1054 Budapest, Alkotmány u. 4. I/105.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Budaörsi Járásbíróság 4.B.812/2013/28. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 3.Bf.271/2016/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Másodlagosan – az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján – azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági ítélet végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függesseze fel.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó – aki praktizáló ügyvéd – tanácsára ügyfele lecseréltette a tulajdonában álló lakás zárját és abból a haszonélvezettel rendelkező, életvitelszerűen ott tartózkodó élettársa bűtorait elszállíttatta. Az élettárs feljelentésére indult büntetőeljárásban az indítványozót közvetett tettesként elkövetett magánlaksértés vétségében a Budaörsi Járásbíróság elsőfokon bűnösnek találta és 120 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta.
- [3] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a határozatok sértik az Alaptörvény I. cikkében, II. cikkében, V. cikkében, VI. cikk (1) bekezdésében, IX. cikk (1) bekezdésében, XIII. cikk (1) bekezdésében, XV. cikk (1) és (2) bekezdésében, XXIV. cikk (1) bekezdésében, továbbá XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdésében foglalt jogait. Továbbá álláspontja szerint a határozatok nem egyeztethetők össze az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában foglalt alapelvekkel, valamint az Alaptörvény 26. és 28. cikkeinek rendelkezéseivel sem. Ezen felül kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági határozatok végrehajtását az eljárás befejezéséig függesseze fel, mivel a határozatok olyan széles körben és olyan súlyosan sértik az indítványozó alapvető jogait, hogy a felfüggesztés nélkül a jogsérelem még tovább nőne.
- [4] Az indítványozó előadta, hogy az emberi méltósága többek között azért sérült, mert az elsőfokú bíróság megtiltotta számára, hogy vádlottként az ügyvédi talárját viselje, holott erre semmilyen jogalapja sem volt. Ezzel a bíróság megsértette az indítványozó ügyvédi hivatását és ezáltal emberi méltóságát, különösen arra tekintettel, hogy az indítványozó ügyvédi hivatásából eredő tevékenysége volt a vád tárgya (ez összefüggésben áll szerinte az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésének megsértésével is). Továbbá álláspontja szerint az ügyész megsértette a vádlotti jogait azzal, hogy a bírósági szakaszban nem adott felvilágosítást a védő kérdéseire. Ezen felül a vád, a védelem és a bírósági ítélezés elkülönülése is sérült szerinte azzal, hogy az ügyész a tárgyalás elnapolását követően is a tárgyalóteremben maradt és a bíróval eszmecsere folytatólag. Sérlemte a nyomozó hatóság és az ügyészség tevékenységét is, mivel szerinte a nyomozási határidőkről nem értesítették, közvetett tettesként nem gyanúsították meg, vele szemben joghatályos magánindítvány nem volt, továbbá bizonyítékok hiányában hallgatták ki és rabosították. Mindezekkel összefüggésben nem csak emberi méltósága sérült, de a részlelhajlás nélküli és tisztességes hatósági (nyomozati, ügyészi) eljáráshoz való jog, a független és pártatlan bírósághoz, a tisztességes eljáráshoz való jog, a törvény előtti egyenlőséghez való jog, továbbá a bűnösneként való kezelés tilalma és a védő e tevékenységével összefüggésben való felelősségre vonásának tilalma. Előadta azt is, hogy az emberi méltóság védelme objektív kategória, nem függ a jogsértő tudati állapotától, akaratától és a felróhatóságtól. Szerinte a polgári jogtól eltérő büntetőjogi védelem nincs összhangban az Alaptörvény V. cikkével és a VI. cikk (1) bekezdésével, továbbá az indítványozó ügyvéd személyiségi jogait is sérti. Álláspontja szerint kizárólag a személyiség sértettségének mibenlétét, bekövetkezésének tényét lehet figyelembe

venni azzal kapcsolatban, hogy az egyébként sérthetetlenként védett személyiséget érte-e és milyen súllyal cselekményi behatás.

- [5] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (4) bekezdésében biztosított jogai azáltal sérültek, hogy mivel ügyfele nem valósított meg bűncselekményt (csak jogos önhatalommal élt), így ő sem lehet közvetett tettes. Az ügyfelének adott tanácsot pedig álláspontja szerint védi az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése. Egyebekben vitatja az indítványozó a tévedés fennállását is ügyfele vonatkozásában, továbbá a feljelentő sértetti minőségét, ezáltal pedig a magánindítvány meglétét.
- [6] A véleménynyilvánítás szabadságának sérelmét az indítványozó abban látja, hogy az ügyfelének adott jogi tanács jogi véleménynek tekinthető. Levezeti, hogy milyen polgári jogi szabályokra alapozza az ügyfelének adott véleményt és azt állítja, hogy ezen érvekkel szembeni elítélés a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben a tulajdon védelméhez való jogot és az otthon tiszteletben tartásához való jogot is sérti, méghozzá nem csak ügyfele, de az indítványozó vonatkozásában is.
- [7] Az indítványozó azt is állítja, hogy a nyomozó hatóságok és a bíróságok nem tisztességesen jártak el, mivel a vád nem volt törvényes és az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást a közvetett tettességre vonatkozóan, a kétséget kizáróan nem bizonyított tényt pedig nem lehetett volna az indítványozó terhére értékelni. Ezzel kapcsolatban az indítványban részletezi, hogy miért tartja a bíróságok döntéseit megalapozatlannak. Ezek alapján az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítja.
- [8] 1.3. Az Alkotmánybíróság felhívására az indítványozó kiegészítette az indítványát, amelyben lényegében megismételte az indítvány legfontosabb állításait. Előadta továbbá, hogy a tulajdont ért támadás elhárításához, a tulajdon védelméhez való jog és az otthon tiszteletben tartásához való jog azért illeti meg személy szerint őt is, mert a magánlaksértés miatt közvetett tettesként ítélték el. Kifejti azt is, hogy álláspontja szerint az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdése szerinti követelményeknek már az eredeti beadványa is megfelel, majd részletesen kifejti, hogy szerinte a cselekmény valójában miért nem bűncselekmény, és miért nem védheti a házijog a konkrét esetben a sértettet a tulajdonossal szemben.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] 2.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésének első fordulata szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó állítása szerint a 2016. június 16. napján kelt jogerős végzést 2016. augusztus 9. napján kézbesítették számára. Tekintettel arra, hogy a jogerős döntés kézbesítésének időpontjáról a Budaörsi Járásbíróság nem tudott tájékoztatást adni, így a 2016. október 6. napján postára adott indítványt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.
- [12] Az indítványozó jogi képviselővel jár el. Érvényes, az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó ügyvédi meghatalmazást csatolt.
- [13] Az alkotmányjogi panasszal támadott határozat az ügy érdekében hozott döntésnek minősül, ellene nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [14] Az indítványozó az alapügy terheltje volt, így érintettsége a támadott bírósági határozatokkal összefüggésben egyértelműen megállapítható.
- [15] A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány csak részben felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott, az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésekben foglalt követelményeknek.
- [16] Az indítvány az Abtv. követelményeinek megfelelően meghatározza az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg azok megsemmisítésére.

- [17] Ugyanakkor az indítványban megjelölt 26. és 28. cikk nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, így ez az indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja előírásának.
- [18] 2.3. Az érdemi vizsgálathoz – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontja szerinti követelmény alapján – elengedhetetlen, hogy az indítvány tartalmazzon alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást a támadott döntéssel kapcsolatban, ugyanis az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítvány érdemi elbírálásának az akadálya {pl: 3197/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [19] Az indítványozó detektálja ugyan, hogy álláspontja szerint az eljárás és a bírósági határozatok melyik mozzanata, illetve rendelkezése melyik Alaptörvényben biztosított jogát sértette meg, de az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá. Más állítások mellett nem indokolja meg azt sem, hogy az ügyvédi talár viselésének megtiltása miért sértette meg az emberi méltóságát, mindösszesen azt állítja, hogy az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme ezáltal bekövetkezett. Az indítványozó azon érvelése, hogy miért védi az ún. házi jog a jogcím nélküli lakáshasználót a tulajdonossal szemben, szintén megmarad a büntetőjogi és polgári jogi dogmatika keretei között, alkotmányjogi érveket nem sorakoztat fel a tulajdonhoz való jog kapcsán. Nem arra hivatkozik tehát, hogy a bíróság ebbéli jogértelmezése miatt Alaptörvény-ellenes, hanem arra, hogy mindezek alapján a cselekmény miért nem bűncselekmény. Az indítványban felsorolt, Alaptörvényben biztosított jogokhoz kapcsolódó további érveivel is a bíróságok által már eldöntött tényeket vitatta.
- [20] Az alkotmányjogi panasz e vonatkozásokban tehát nem felel meg a határozottság követelményének, és így a befogadás törvényi feltételeinek sem. Ráadásul az alkotmányjogi panasz mindezek szerint valójában a bírósági döntéseknek nem alkotmányossági, hanem törvényességi szempontú és ténykérdésekben való felülvizsgálata irányul. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {pl. 3074/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [21] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.
- [22] 4. Az indítványozó kezdeményezte azt is, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős döntés végrehajtását az eljárás befejezéséig függessze fel. Az alkotmányjogi panasz visszautasítása okán azonban a támadott döntés végrehajtásának felfüggesztéséről az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1837/2016.

• • •

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062-9273